

KELMĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBOS 2017 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

IŽANGA

Kelmės rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2017 metų veiklos ataskaita parengta vykdant Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymą¹, Kelmės rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamentą², Kelmės rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos nuostatus³ ir 2018 metų veiklos planą.

Kelmės rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba yra biudžetinė įstaiga, *nepavaldi*, bet atskaitinga Kelmės rajono savivaldybės tarybai.

LR vietos savivaldos įstatymo 27 str. numatyta, kad Savivaldybės kontrolierius, prižiūrėdamas, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas savivaldybės turtas, kaip vykdomas savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai *atlieka išorės finansinį ir veiklos auditą* savivaldybės administracijoje, savivaldybės administravimo subjektuose ir savivaldybės kontroliuojamose įmonėse. Tarnybos veikla organizuojama pagal patvirtintą veiklos planą.

Tarnybai vadovauja ir už jos veiklą atsako Savivaldybės kontrolierė Daiva Bružienė. Tarnyboje dirba Savivaldybės kontrolieriaus pavaduotoja Birutė Barakauskienė ir vyriausioji specialistė Neringa Dirmeikienė (šiuo metu esanti vaiko priežiūros atostogose).

Tarnybos veiklos ataskaita yra skirta Kelmės rajono savivaldybės (toliau – Savivaldybė) tarybai, kuriai Tarnyba yra atskaitinga, audituojamiems subjektams ir Savivaldybės bendruomenei. Šia ataskaita siekiama supažindinti su Tarnybos 2017 metų veikla ir jos rezultatais.

1. TARNYBOS MISIJA

Tarnyba yra viešasis juridinis asmuo, prižiūrintis, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas Savivaldybės turtas bei patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas Savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai. Tarnyba, vykdydama jai pavestas funkcijas:

- atlieka išorės auditą Savivaldybės administracijoje, Savivaldybės administravimo subjektuose ir Savivaldybės kontroliuojamose įmonėse;
- rengia ir Savivaldybės tarybai teikia išvadą dėl Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, Savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo;
- rengia ir Savivaldybės tarybai teikia sprendimams priimti reikalingas išvadas dėl Savivaldybės paskolų ėmimo, viešojo ir privataus sektorių partnerystės;
- nagrinėja iš gyventojų gaunamus prašymus, pranešimus, skundus ir pareiškimus dėl Savivaldybės lėšų ir turto, patikėjimo teise valdomo valstybės turto naudojimo, valdymo ir disponavimo juo.

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas nustato pagrindinius principus, kuriais grindžiama Tarnybos veikla: nepriklausomumo, teisėtumo, viešumo, objektyvumo ir profesionalumo.

Tarnyba savo veikloje vadovaujasi Tarptautiniais audito standartais, Valstybės kontrolieriaus patvirtintais Valstybinio audito reikalavimais, metodikomis.

Visos auditų ataskaitos ir išvados teikiamos audituotiems subjektams, Savivaldybės merui, Savivaldybės administracijos direktoriui bei svarstomos Savivaldybės tarybos Kontrolės komitete. Auditų ataskaitos ir išvados skelbiamos Savivaldybės interneto svetainėje www.kelme.lt.

2. TARNYBOS VEIKLOS ORGANIZAVIMAS

2017 metų veiklos planas

¹ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo, 1994-07-07 Nr. I-533 27 str. 9 d. 15 p. (su vėlesniais pakeitimais).

² Savivaldybės tarybos 2011-06-29 sprendimas Nr. T-186 (su vėlesniais pakeitimais).

³ Savivaldybės tarybos 2014-03-27 sprendimas Nr. T-65.

Veiklos planas rengiamas atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos teisės aktuose Tarnybai nustatytą kompetenciją, vadovaujantis prioritetų parinkimo, išankstinio tyrimo, objektyvumo, nešališkumo, apolitiškumo ir audito sudėtingumo vertinimo principais.

Planavimo prioritetais laikomi Lietuvos Respublikos įstatymuose nustatyti šie kasmetiniai įpareigojimai:

- kiekvienais metais *iki liepos 15 dienos* rengti ir teikti išvadas dėl savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio - savivaldybės biudžetinių įstaigų, savivaldybės išteklių fondų ir kitų savivaldybės kontroliuojamų viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkinio, parengto kaip vieno viešojo sektoriaus subjekto finansinių ataskaitų rinkinio, ir savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio, kuriame pateikiami savivaldybės biudžeto vykdymo duomenys bei dėl savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo (LR Savivaldos įstatymo 27 str. 1 d. 2 p., 9 d. 10 p., LR Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 32 str. 1 d.);

- sudaryti sąlygas Valstybės kontrolės pareigūnams dalyvauti savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio audite tokiu mastu, kad Valstybės kontrolės pareigūnai surinktų tinkamus ir pakankamus įrodymus išvada dėl nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio parengti, ir teikti duomenis Valstybės kontrolei apie savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio audito rezultatus (LR vietos savivaldos įstatymo 27 str. 9 d. 21 p.).

Preliminarus prioritetinių audituotinių sričių mastas 2017 metais buvo :

- Kelmės rajono savivaldybės 2016 metais patvirtintas biudžetas – 25 954,9 tūkst. Eur pajamų ir 27 279,1 tūkst. Eur išlaidų planas.
- Kelmės rajono savivaldybės 2016 metų biudžeto asignavimai paskirstyti 52 asignavimų valdytojams.
- Kelmės rajono savivaldybė 2016 metais vykdė 7 programas.
- Kelmės rajono savivaldybės 2016 m. konsoliduotųjų ataskaitų rinkinį sudaro 49 viešojo sektoriaus subjektų finansinės ataskaitos.
- Kelmės rajono savivaldybė 2016 metų pradžioje valdė 76 705,96 tūkst. EUR įsigijimo vertę valstybės ir savivaldybės nefinansinį turtą.

Kelmės rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2017 m. planinis audito darbo dienų skaičius vienam darbuotojui - 252 audito darbo dienos, iš kurių apie 80 proc. laiko buvo planuojama skirti auditams atlikti ir išvadoms parengti.

Rengiant 2017 metų veiklos planą, atlikta Tarnybai teisės aktais nustatytų privalomų ir kitų funkcijų analizė. Nustatyti kiekybiniais (skiriamų asignavimų dydis) ir kokybiniais (ankstesnio audito data) aspektais reikšmingi audito subjektai, įvertinta Tarnyboje gauta informacija apie poreikį auditams bei Tarnybos žmogiškieji ištekliai. Įvertintos riziką mažinančios priemonės – kitų institucijų (lėšų davėjų, Valstybės kontrolės, Savivaldybės administracijos Centralizuoto vidaus audito skyriaus ir kt.) atliekami tikrinimai, auditai.

Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetas 2016 m. spalio 25 d. posėdyje⁴ pritarė Tarnybos 2017 metų veiklos planui. Tarnybos 2017 metų veiklos planas buvo patvirtintas Savivaldybės kontrolieriaus įsakymu ir teisės aktų nustatytais terminais pateiktas Valstybės kontrolei.

Tarnybos finansavimas 2017 m.

2017 metų pradžioje Tarnyboje dirbo 3 darbuotojai – valstybės tarnautojai, nuo balandžio mėnesio 1 darbuotoja išėjo vaiko priežiūros atostogų, todėl didžiąją metų dalį auditus atliko du darbuotojai. 90,3 proc. Tarnybai patvirtintų asignavimų skirti ir panaudoti darbo užmokesčiui ir socialinio draudimo įmokoms.

<i>Pavadinimas</i>	<i>Asignavimų planas (įskaitant patikslinimus), tūkst. Eur</i>	<i>Panaudota asignavimų (kasinės išlaidos), tūkst. Eur</i>
Darbo užmokestis	47,3	47,3
Socialinio draudimo įmokos	14,6	14,6
Prekių ir paslaugų naudojimas	2,6	2,6
Iš viso:	64,5	64,5

⁴ Savivaldybės tarybos Kontrolės komiteto 2016-10-25 posėdžio protokolas Nr. KT-9.

3. SVARBIAUSI 2017 METŲ DARBAI

Savivaldybės 2016 metų konsoliduotųjų ataskaitų auditai	– Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, kurį sudaro: – biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys pagal 2016 m. gruodžio 31 d. duomenis, – konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys pagal 2016 m. gruodžio 31 d. duomenis; – Savivaldybės turto ir lėšų naudojimo teisėtumas.
2016 metų finansiniai (teisėtumo) auditai	Parengta audito strategija, nustatytos reikšmingos ir rizikingos sritys, atliktas aukščiausio lygio vidaus kontrolės vertinimas. Audito procedūros vykdomos pas Savivaldybės 2016 metų biudžeto asignavimų valdytojus bei Savivaldybės 2016 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio grupę sudarančius viešojo sektoriaus subjektus: Audituoti atrinkti subjektai: <i>BĮ Kelmės rajono Pakražančio gimnazija;</i> <i>BĮ Kelmės rajono savivaldybės administracija.</i> <i>VšĮ Kelmės ligoninė;</i> <i>SĮ Kelmės knygynas</i> Audituoti atrinktos sritys: Biudžetas: <i>Biudžeto planavimas, vykdymas ir atskaitomybė;</i> <i>Biudžeto pajamos;</i> <i>Biudžeto išlaidos;</i> <i>Savivaldybės skolos limitų laikymasis;</i> Finansinių ataskaitų rinkinys: <i>Konsolidavimas;</i> <i>Darbo užmokesčio audito programa;</i> <i>Ilgalaikio turto audito programa</i> Teisėtumo strategija <i>Turtas;</i> <i>Savivaldybės paskolų naudojimas;</i> <i>Prekių ir paslaugų naudojimas;</i> <i>Lėšų skyrimas kitiems subjektams;</i> <i>Projektų dokumentacijos lėšų naudojimas;</i> <i>Socialinė parama-kompensacijų šildymui mokėjimas;</i> <i>Neformalus ugdymas;</i> <i>Sutarčių sudarymo teisėtumas ir jų vykdymo kontrolė;</i> <i>Biudžetinių įstaigų pajamų naudojimas;</i> <i>Vidaus audito funkcija;</i> <i>Aplinkos apsaugos rėmimo programos lėšų naudojimas</i>
2016 metų veiklos auditai	– UAB Kelmės vietinio ūkio veiklos auditas;
Savivaldybės 2017 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio auditas	– Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, kurį sudaro: – biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys pagal 2017 m. gruodžio 31 d. duomenis; – konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys pagal 2017 m. gruodžio 31 d. duomenis; – Savivaldybės turto ir lėšų naudojimo teisėtumas.
2017 metų finansiniai (teisėtumo) auditai	Auditai pradėti 2017 m. II pusmetį, bus užbaigti 2018 m. II pusmetį: • BĮ Kelmės rajono savivaldybės administracija. • BĮ Kelmės specialioji mokykla; • BĮ Kelmės rajono suaugusiųjų mokymo centras • BĮ Kelmės Algirdo Lipeikos menų mokykla; • BĮ Kelmės kultūros centras.

	• SĮ Kelmės knygynas Audituoti atrinktos sritys: • Darbo užmokesčio, • Prekių ir paslaugų naudojimas (viešieji pirkimai), • Mokėtinų ir gautinų sumų, • Biudžetinių įstaigų pajamų naudojimas; • Paskolų naudojimo ir apskaitos, • Metinių biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio (pajamos, išlaidos), • Konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio, • Savivaldybės išdo finansinių ataskaitų rinkinio. • Turto valdymo, disponavimo ir apskaitos • Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo laikymasis; • Paveldosaugos funkcijos vykdymas savivaldybėje;
2017 metų veiklos auditai	VŠĮ Kelmės verslo ir turizmo informacijos centras. Strateginis planavimas savivaldybėje
Išvados Savivaldybės tarybai	Savivaldybės administracijai pateikus prašymus, įvertintas Savivaldybės skolinimosi limitų laikymasis ir Savivaldybės tarybai pateiktos trys išvados dėl ilgalaikių paskolų ėmimo: ✓ 2017 m. kovo 16 d. pateikta išvada Nr. KA-1, kad Savivaldybės taryba gali priimti sprendimus imti ilgalaikę paskolą 802 400 eurų ilgalaikę paskolą investiciniams projektams vykdyti. ✓ 2017 m. gegužės 11 d. pateikta išvada Nr. KA-5 „Dėl Kelmės rajono savivaldybės galimybės suteikti 633 800 eurų garantiją UAB Kelmės vanduo investiciniam projektui „Kelmės r. gyvenviečių vandentvarkos ir aplinkosaugos infrastruktūros modernizavimas ir plėtra“ įgyvendinti. ✓ 2017 m. spalio 12 d. Nr. pateikta išvada Nr. KA-14 „Dėl Kelmės rajono savivaldybės galimybės suteikti 300 000 eurų garantiją UAB Kelmės autobusų parko investiciniam projektui „naujų autobusų įsigijimas ir plovyklos įrengimas“ įgyvendinti.

4. 2017 METŲ AUDITAI

4.1. Savivaldybės įstaigų finansiniai (teisėtumo) auditai

Kelmės rajono savivaldybės administracijos direktorius yra atsakingas už savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio parengimą ir teisingą pateikimą pagal Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus, konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio parengimą ir teisingą pateikimą pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius šio rinkinio sudarymą, bei už savivaldybės biudžeto asignavimų ir savivaldybės turto administravimą, naudojimo teisėtumą, savivaldybės biudžeto vykdymo organizavimą ir savivaldybės ūkinę ir finansinę veiklą.

Kelmės rajono savivaldybės konsoliduojamų subjektų vadovai yra atsakingi už žemesniojo lygio ataskaitų rinkinių parengimą ir pateikimą bei jiems perduotų savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams bei efektyvią vidaus kontrolę.

2017 metais finansinius (teisėtumo) auditus atlikome BĮ Kelmės rajono savivaldybės administracijoje ir BĮ Kelmės rajono Pakražančio gimnazijoje ir VŠĮ Kelmės ligoninė. Auditai atlikti siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad finansinių ataskaitų rinkiniuose pateikti duomenys teisingai parodo finansinius rezultatus, visais atžvilgiais išsamiai ir teisingai atspindi turta, finansavimo sumas, įsipareigojimus, pajamas ir sąnaudas, grynąjį turtą ir pinigų srautus.

Vertindami subjektų vidaus kontrolę, nustatėme, kad visuose subjektuose pagrindinės vidaus kontrolės procedūros sukurtos atsižvelgiant į vidaus kontrolės tikslą, veiklos riziką, vidaus kontrolės pastovumą ir jos atlikimo sąnaudas, apskaitos sistemą ir kitus vidaus kontrolės kriterijus. Tačiau audito metu nustatyti vidaus kontrolės trūkumai apskaitant turtą, įsipareigojimus, rodo, kad vidaus kontrolės sistema ne visose srityse veikia patikimai.

Audituoti subjektai 2016-12-31 duomenimis disponavo turtu už 55 361,6 tūkst. eurų, arba 71,40 proc. visų subjektų turto (77 537,52 tūkst. eurų), panaudojo 10 630,7 tūkst. eurų arba 38,55 proc. asignavimų

Eil. Nr.	Audituojamas subjektas	Turto dydis ⁵ (tūkst. eurų)	Subjekto reikšmingumas Konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio grupėje (proc.) 77 537,52 tūkst. eurų	Panaudoti asignavimai	Subjekto reikšmingumas BV grupėje 27 579,9 tūkst. eurų
1.	Savivaldybės administracija	52 838,8	68,15	10 151,3	36,81
2.	BĮ Kelmės rajono Pakražančio gimnazija	798,5	1,03	479,4	1,74
3.	VŠĮ Kelmės ligoninė	1724,3	2,22	-	-
	Iš viso	55361,6	71,40	10630,7	38,55

Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 24 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad, sudarydami finansines ataskaitas, viešojo sektoriaus subjektai turtą, finansavimo sumas ir įsipareigojimus turi įvertinti vadovaudamiesi Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartais (toliau - VSAFAS). Remiantis jais, Finansinės būklės ataskaitoje pateikiama informacija turi išsamiai ir teisingai rodyti viešojo sektoriaus subjekto turto, finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto būklę paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną, o Veiklos rezultatų ataskaitoje pateikiama informacija turi išsamiai ir teisingai rodyti viešojo sektoriaus subjekto veiklos rezultatus, t. y., uždirbtas pajamas ir turėtas sąnaudas per ataskaitinį laikotarpį.

Pagal Finansų ministro patvirtintą 2016 metų konsolidavimo schemą⁶ Kelmės rajono savivaldybės subjektų grupę sudaro 48 viešojo sektoriaus subjektai. Vertinimo metu nustatyta, kad visi viešojo sektoriaus subjektai, nurodyti 2016 m. konsolidavimo schemoje, pateikė duomenis viešojo sektoriaus ataskaitų konsolidavimo informacinėje sistemoje (toliau – VSAKIS⁷).

Remiantis VSS tarpusavio sandorių suderinimo pažyma, darėme išvadą, kad Savivaldybės 2016 m. konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys pateiktas suderinus visus sandorius. Rinkinys pagal derinimo ir eliminavimo ryšius yra korektiškas. Kontrolės procedūros veikia, VSAKIS užtikrina, kad tinkamai sutikrintos ir atliktos kontrolės procedūros. Tačiau konsolidavime dalyvaujančių viešojo sektoriaus subjektų pateikti duomenys VSAKIS nebuvo visiškai teisingi ir patikimi.

Dėl biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenų visais atvejais pareiškėme besąlygines nuomones – audituotos biudžetinės įstaigos 2016 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinius visais reikšmingais atžvilgiais parengė pagal teisės aktus reikalavimus. Atsižvelgdami į ištaisytas klaidas ir neatitikimus dėl biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenų, pastebėjimų audito ataskaitose neteikėme. Dėl Kelmės rajono savivaldybės 2016 m. biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio teikėme besąlyginę nuomonę.

Dėl finansinių ataskaitų rinkinių duomenų įstaigoms pareiškėme besąlygines nuomones⁸. Tačiau nustatytos klaidos savivaldybės administracijoje, tvarkant nematerialųjį turtą, nebaigtos

⁵ Finansinių ataskaitų rinkinių duomenys.

⁶ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2017 m. sausio 25 d. įsakymu Nr. 1K-36.

⁷ Viešojo sektoriaus atskaitomybės konsolidavimo informacinė sistema.

⁸ Nuomonės auditų išvados: besąlyginė – kai auditorius neturi reikšmingų pastabų dėl ataskaitų, apskaitos sistemos ir teisės aktų pažeidimų, kurie keistų auditoriaus nuomonę; sąlyginė – kai auditorius nustato klaidas ir teisės aktų pažeidimus ir (ar) be tam tikrų pastabų negali pareikšti besąlyginės nuomonės; neigiamą – kai auditorius nustato reikšmingas klaidas ir reikšmingus teisės aktų pažeidimus.

statybos objektus, netinkamai skaičiuojant nusidėvėjimą, įtakojo mūsų nuomonę dėl Kelmės rajono savivaldybės 2016 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio duomenų.

Dėl Savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams reiškėme besąlygines nuomones. Auditų ataskaitose nurodėme reikšmingus pastebėjimus, klaidas bei teisės aktų pažeidimus, dėl kurių negalėjome reikšti besąlyginės nuomonės. Dėl įstaigose nustatytų teisės aktų pažeidimų, klaidų ir neatitikimų sąlygojome nuomonę dėl Kelmės rajono savivaldybės lėšų ir turto naudojimo 2016 metų teisėtumo.

Dėl Kelmės rajono savivaldybės 2016 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio

Kelmės rajono savivaldybės 2016 metų konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys ir kitos ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais parengtos ir pateiktos pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius šių ataskaitų sudarymą.

Dėl Kelmės rajono savivaldybės 2016 metų konsoliduotų finansinių ataskaitų rinkinio

Dėl per vienerius metus ir po vienerių metų gautinų sumų apskaitos

Savivaldybės administracija, sudarydama finansines ataskaitas, vertino, ar finansinio turto vertė gali būti sumažėjusi, atliko gautinų sumų analizę, parengė gautinų sumų senaties žiniaraščius, koregavo gautinas sumas, atsižvelgdama į nuvertėjimo požymius. Tačiau Savivaldybės administracija nesivadovavo Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu, nes neatliko dalies gautinų sumų inventorizacijos, per vienerius metus gautinų sumų straipsnyje; todėl negalėjome patvirtinti 2 086,75 tūkst. eurų eilutės „III. Per vienerius metus gautinos sumos“ likučio dalies teisingumo.

Dėl ilgalaikio nematerialaus turto apskaitos

Savivaldybės administracijoje kaip nematerialus turtas buvo apskaitomi tokie darbai, kurie turėtų būti priskirti prie materialiojo turto plėtos ar atnaujinimo darbų. *Mūsų nuomone, 4762,70 eurų buvo nepagrįstai padidinta Nematerialiojo turto vertė.*

Kelmės rajono savivaldybės administracija 2015 m. lapkričio mėnesį parengė Kelmės rajono vietinės reikšmės kelių specialųjį planą. Tačiau buhalterinėje apskaitoje 2016 metais buvo apskaitomas ir senasis seniūnijų kelių inventorizacijos planas, kuris amortizuotas ir faktiškai nenaudojamas, *tačiau atliekant metinę inventorizaciją nebuvo įvertintas kaip nereikalingas.*

Kelmės rajono savivaldybės administracijos Apskaitos skyriui 2015 m. liepos 23 d. raštu Nr. Ž2-58 buvo perduota 9 vnt. melioracijos įrenginių, apskaitomų nebaigtos statybos sąskaitoje, techninius projektus ir kurių įgyvendinimas abejotinas. Šių techninių projektų įsigijimo vertė 59871, 0 eurų. Savivaldybės administracija, šių techninių projektų vertę iš nebaigtos statybos iškėlė į nematerialaus turto grupę ir nustatė naudingo tarnavimo laiką bei skaičiavo amortizaciją.

Nesivadovaujant 13-ojo VSAFAS „Nematerialusis turtas“ 44 p. nuostatomis, kuriame nurodyta, kad „amortizacija pradedama skaičiuoti nuo kito mėnesio 1 dienos, kai turtas pradedamas naudoti“, per 2016 metus nenaudojamiems melioracijos įrenginių techniniams projektams apskaičiuota 9978,07 eurų amortizacijos. Atliekant metinę turto inventorizaciją inventorizacijos aprašuose neįrašytos pastabos dėl nenaudojamo nematerialaus turto, t.y., inventorizacija atlikta formaliai.

Dėl nebaigtos statybos

Audito metu buvo nustatyta, kad *Savivaldybės administracija nevertino, ar visi statybos objektai teisingai apskaitomi nebaigtos statybos sąskaitoje. Mūsų manymu, šie objektai negalėjo būti registruojami dėl jo neatitikimo šiai turto rūšiai keliamų reikalavimų.* "Nebaigtos statybos" sąskaitoje nurodyta vertė 32,4 tūkst. eurų turėtų būti mažesnė dėl neatitikimo šiai turto

rūšiai keliamų reikalavimų arba dėl to, kad materialiojo turto vienetas yra užbaigtas (atliekų aikštelė už 21,9 tūkst. eurų ir šilumos monitoringo darbai už 10,5 tūkst. eurų).

Audito metu nustatyta, kad, atliekant savivaldybės administracijos metinę inventorizaciją, Savivaldybės administracija nesivadovavo 12-ojo VSAFAS 66 p., 22-ojo VSAFAS 12 p. nuostatomis, pagal kurias prieš sudarydamas finansines ataskaitas viešojo sektoriaus subjektas turi nustatyti, ar ataskaitinio laikotarpio pabaigoje yra ilgalaikio materialiojo turto, vertinamo įsigijimo savikaina, nuvertėjimo požymių. Statybos darbams nuvertėjimas turėtų būti skaičiuojamas, jeigu statybos darbai sustabdyti ilgiau kaip 12 mėnesių. Taip pat nesivadovavo Savivaldybės administracijos Apskaitos vadovo IV p. nuostatomis, pagal kurias administracijoje ilgalaikio materialiojo turto vertinimas turėtų būti atliekamas kiekvienų metų pabaigoje, darant turto inventorizaciją.

Audito metu nustatyta, kad 25 objektų 1170705,37 eurų vertės darbai baigti prieš 2-3 metus, pasirašyti statybos užbaigimo aktai, tačiau jų vertė ir toliau buvo atvaizduojama sąskaitoje „Nebaigta statyba“ ir įvesti į eksploataciją pavėluotai - tik 2016 metais. Šie objektai buvo naudojami veikloje, bet jiems nebuvo skaičiuojamas nusidėvėjimas. Savivaldybės administracija nesivadovavo 12-ojo VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“ 45 p., kuriame nurodyta, kad nusidėvėjimas pradedamas skaičiuoti nuo kito mėnesio 1 dienos, kai turtas pradedamas naudoti. Dėl pavėluotai perduotų nebaigtos statybos lėšų turto formavimui nebuvo priskaičiuota 65102,24 eurų nusidėvėjimo.

Negalėjome patvirtinti, kad 7532,49 tūkst. eurų suma, nurodyta KFAR Finansinės būklės ataskaitos straipsnyje A.11.10 „Nebaigta statyba ir išankstiniai mokėjimai“ ir Veiklos rezultatų ataskaitos straipsnyje B.II. „Nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos“ 2016-12-31 yra teisinga, nes dalis turto sąskaitoje „Nebaigta statyba“ negalėjo būti registruojama dėl jo neatitikimo šiai turto rūšiai keliamų reikalavimų; ar dėl to, kad Savivaldybės administracija, nesivadovavo 12-ojo ir 22-ojo VSAFAS nuostatomis ir nevertino ilgalaikio materialiojo turto nuvertėjimo požymių.

Nesivadovaujant 12 – ojo VSAFAS 45 p. nuostatomis, veikloje naudojamam turtui neskaičiavo nusidėvėjimo. Dėl pavėluotai perduotų nebaigtos statybos lėšų turto formavimui nebuvo priskaičiuota 65102,24 eurų nusidėvėjimo.

Dėl Savivaldybės lėšų ir turto naudojimo

Dėl savivaldybės administracijos veiklos planavimo

Audito metu buvo nustatyta, kad Kelmės rajono savivaldybės administracija 2016 metais dirbo be pasitvirtinto veiklos plano. Jis administracijos direktoriaus įsakymu Nr. A-1231 buvo patvirtintas tik metų pabaigoje, t.y., 2016-11-17. Be to, analizuojant įstaigos veiklos planą, nustatyta, kad prie įstaigos veiklos priemonių koordinatorių įrašyta Kelmės rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba, kuri yra atskira biudžetinė ir savivaldybės administracijai nepavaldi išorės kontrolę vykdanči įstaiga.

Dėl sutaupyto socialinei paramai pinigų

2016 metais Kelmės rajono savivaldybė socialinei paramai finansuoti turėjo 4039,3 tūkst. eurų, sutaupyta ir perskirstyta buvo 2605,8 tūkst. eurų. Audito metu nustatyta, kad iš sutaupyto 2605,8 tūkst. eurų, mūsų nuomone, tik 235,2 tūkst. eurų arba tik 9,03 proc. buvo panaudota kitai socialinei paramai finansuoti. Mūsų manymu, įstaigų išlaikymas, projektų finansavimas, patalpų remontas, pavėsinių remontas, švietimo įstaigų mokymo aplinkos finansavimas, gimnazijos pastato vidaus patalpų remontas, mokyklos jubiliejus, aikštelės asfaltavimas ir kitos finansuotos priemonės, nėra socialinė parama.

Dėl įstaigų biudžetinių pajamų naudojimo

Audito metu buvo nustatyta, kad savivaldybės administracija ir seniūnijos nesilaikė Kelmės rajono savivaldybės tarybos 2014-11-27 sprendimo Nr. T-317 9 p. reikalavimo pirmiausia naudoti pajamas, gautas už prekes ir paslaugas.

Dėl savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšų naudojimo

2016 metais Kelmės rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-37 Savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programai buvo skirta 78,3 tūkst. eurų, panaudota – 71,8 tūkst. eurų. Audito metu buvo nustatyta, kad neišnaudojamos visos aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios Programos lėšomis finansuojamų priemonių galimybės. Priemonių atrankai nėra patvirtintos procedūros, todėl tikslinga būtų nustatyti, kas ir kaip atranka finansavimui priemonės, užtikrinant, kad tai nebūtų vieno žmogaus rankose.

Atkreipėme dėmesį, kad 2016 metais, Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba nustatė, kad savivaldybėje nesilaikoma Želdynų įstatymo, kad savivaldybėms numatyta pareiga organizuoti jų teritorijoje esančių želdynų ir želdinių inventorizavimą bei apskaitą, vykdyti jų būklės stebėseną, kurti ir tvarkyti jų duomenų bazes (skaitmenines ir geoinformacines). Želdynų įstatymo 18 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad želdynai ir želdiniai inventorizuojami visuose želdynuose ir želdiniuose, nepaisant žemės nuosavybės formos, o to paties straipsnio 5 dalyje įtvirtinta nuostata, reglamentuojanti, jog želdynų ir želdinių apskaitos duomenys turi būti prieinami visiems suinteresuotiems fiziniams ir juridiniams asmenims ir kasmet skelbiami viešai. Audito metu buvo nustatyta, kad savivaldybės administracija nėra atlikusi jos teritorijoje esančių želdynų ir želdinių inventorizacijos ir buvo rekomenduota, imtis priemonių Inventorizuoti savivaldybės teritorijoje esančius želdinius ir želdynus, kaip to reikalauja Želdinių ir želdynų apskaitos taisyklės.

Skiriant lėšas miškų urėdijoms, nesilaikoma pasirašytų Lėšų naudojimo sutarčių 4 p., nes savivaldybės administracija nekontroliuoja, kam ir kaip buvo panaudotos lėšos, taip pat neteikiami viešųjų pirkimų dokumentai. Iš dalies tai lemia ydingas paraiškų finansavimo mechanizmas. Buvo pateiktos rekomendacijos, kurias savivaldybės administracija atsisakė įgyvendinti. Informacija apie atsisakomas įgyvendinti rekomendacijas buvo pateikta Kelmės rajono savivaldybės kontrolės komitetui.

Dėl turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo savivaldybėje

Audito metu buvo nustatyta, kad viešosioms įstaigoms nėra patvirtinta:

- veiklos strategijos;
- kitų pareigų, į kurias darbuotojai priimami konkurso būdu, sąrašas ir kvalifikaciniai reikalavimai;
- konkurso kitoms pareigoms, į kurias darbuotojai priimami konkurso būdu, nuostatai;
- nepatvirtinta, kad viešosios įstaigos veiklos ataskaitoje būtų vertinamas jos veiklos ekonominis, socialinis ir pagal viešosios įstaigos veiklos tikslus kitoks poveikis;

Dėl savivaldybės vidaus audito funkcijos

LR vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo⁹ 4 straipsnis nurodo vidaus kontrolės tikslus ir uždavinius.

1. Vidaus audito tikslas – sistemingai ir visapusiškai vertinant rizikos valdymą ir vidaus kontrolę, padėti įgyvendinti viešojo juridinio asmens, jam pavaldžių ir jo valdymo sričiai priskirtų viešųjų juridinių asmenų veiklos tikslus.

2. *Vidaus audito pagrindiniai uždaviniai:*

- 1) nustatyti, ar viešasis juridinis asmuo savo veikloje laikosi teisės norminių aktų;
- 2) patarti viešojo juridinio asmens vadovui, kaip mažinti rizikos veiksnių įtaką viešojo juridinio asmens veiklai;
- 3) teikti viešojo juridinio asmens vadovui rekomendacijas dėl viešojo juridinio asmens veiklos ir vidaus kontrolės tobulinimo;
- 4) vertinti viešojo juridinio asmens strateginių arba kitų veiklos planų, programų vykdymą bei valstybės ir savivaldybės turto naudojimą ekonomiškumo, efektyvumo ir rezultatyvumo požiūriais;

⁹ 2002 m. gruodžio 10 d. Nr. IX-1253

5) vertinti viešojo juridinio asmens lėšų, gautų iš Europos Sąjungos bei užsienio institucijų ar fondų, administravimą ir panaudojimą;

6) *ne rečiau kaip vieną kartą per trejus metus įvertinti, kaip vidaus kontrolė veikia viešajame juridiniame asmenyje.*

Audito metu nustatyta, kad savivaldybėje nesilaikoma LR vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo 4 straipsnio nuostatų, nes neužtikrinama, kad vieną kartą per trejus metus būtų vertinama, kaip vidaus kontrolė veikia viešajame juridiniame asmenyje, t.y., savivaldybės administracijoje.

Atkreipėme dėmesį, kad LR vietos savivaldos įstatymo 29 straipsnis nurodo, kad Savivaldybės administracijos direktorius *tiesiogiai ir asmeniškai* atsako už įstatymų, Vyriausybės ir savivaldybės tarybos sprendimų įgyvendinimą savivaldybės teritorijoje jo kompetencijai priskirtais klausimais, informaciją apie atsisakomą įgyvendinti rekomendaciją pateikė Kelmės rajono savivaldybės kontrolės komitetui.

Dėl viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo nuostatų laikymosi savivaldybės administracijoje

Audito metu nustatyta, kad Kelmės rajono savivaldybės administracijos Kraštotvarkos, paveldosaugos ir statybos skyriaus vyriausiasis specialistas V. K., būdamas atsakingas už turizmą, 2015-2016 metais pirkė įvairias leidinių, lankstinukų prekes ir paslaugas iš MB „Eivesa“ (2012-12-04 įsteigta MB „Eivintas“ vardu, kurios vadovas buvo pats V. K.). 2014-03-04 įmonės vardas pakeistas į MB „Eivesa“ (įmonės kodas 302927695); 2016-12-08 sąskaita-faktūra Nr. **093**, suma 2560,00 eurų; 2016-06-30 sąskaita-faktūra Nr. **092**, suma 2530,00 eurų; 2015-12-18 sąskaita-faktūra Nr. **000091**, suma 1850,00 eurų. Be to, V.K. nenusišalino nuo sprendimų, susijusių su VŠĮ „Tytuvėnų piligrimų centras“ ir 2017 m. gegužės mėnesio komitetuose pristatė šį klausimą. Dėl audito metu nustatytų dalykų, Savivaldybės kontrolierė kreipėsi į VTEK. Vyriausioji tarnybinės etikos komisija pavedė Savivaldybės administracijos direktoriui įvertinti V. K. elgesį. V.K. buvo pripažintas pažeidęs įstatymo nuostatas.

Taip pat veiklos audito UAB Kelmės vietiniame ūkyje metu buvo nustatyta, kad dažniais atvejais pirkimus Savivaldybės administracijoje organizuodavo arba įstaigoms sąmatas sudarydavo Kelmės rajono savivaldybės administracijos vyriausiasis specialistas V. S., kuris tuo pat metu antraeilėse pareigose dirbo UAB Kelmės vietiniame ūkyje ir kurio vykdomus mažos vertės pirkimus laimėdavo UAB Kelmės vietinis ūkis. LR viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 22 str. 1 d. 2 nurodo, kad atitinkamų valstybės ar savivaldybių institucijų, įstaigų vadovai ar jų įgalioti atstovai kontroliuoja, kaip asmenys, dirbantys valstybinėje tarnyboje, vykdo šio įstatymo nuostatas.

2016 metų pabaigoje, pradėjus audito procedūras šioje srityje, Administracijos direktorė įsakymu¹⁰ paskyrė asmenį, kuris kontroliuoja, kaip administracijoje dirbantys asmenys vykdo įstatymo nuostatas.

Dėl Pakražančio gimnazijoje audito metu nustatytų dalykų

✓ Įstaigos direktorius nesivadovavo Darbo kodekso 95 straipsnio ir Vyriausybės nutarimo Nr. 511 nuostatomis, nes darbo sutartyse nenurodomas konkretus darbo užmokestis, nėra atliktų papildymų dėl pasikeitusių darbo užmokesčio sąlygų. Sudarant darbo sutartis nesilaikoma DK 201 str. nuostatų.

✓ Skiriant priedą direktoriaus pavaduotojui ūkio reikalams nesuvadovauta Darbo apmokėjimo tvarkos 5.1. punkto nuostatomis, kuris įstaigos vadovo pavaduotojui priemokų už papildomus darbus nenumato, o skiriant priedus už svarbių užduočių vykdymą nenurodomas konkretus priedų skyrimo terminas bei užduotys. Direktoriaus pavaduotojui neteisėtai mokant priedą 2016 metais priskaičiuota 1073,96 eurų darbo užmokesčio ir 332,71 eurų socialinio

¹⁰ Administracijos direktoriaus 2016-12-07 įsakymas Nr. A-1344, 2016-12-09 įsakymas Nr. A-1346

draudimo įmokų. Pažeidžiant Biudžeto sandaros įstatymo 8 straipsnio nuostatas, Pakražančio gimnazijos direktorius darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, skyrė priedus nesant patvirtinto Savivaldybės 2016 m. biudžeto. Per 2016 m. sausio – vasario mėnesius skirta 809,66 eurų priedų. Pakražančio gimnazijoje nesilaikoma Viešojo administravimo įstatymo 8 str. nuostatų, nes neregamentuota priedų, priemonių skyrimo tvarka, nenustatyta, kas gali būti vertinama kaip sudėtingas darbas ir (arba) kas yra svarbi užduotis, kas vertinama kaip aukšta kvalifikacija. Pakražančio gimnazijos direktorė priemokas už laikinai nesančių darbuotojų funkcijų vykdymą skyrė nepagrįstai: mokyklinio autobuso vairuotojui – 2147,33 eurų, sekretorei – kasininkei už aukštą kvalifikaciją -1874,71 eurų.

✓ Pažeidžiant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. liepos 8 d. nutarimo Nr. 511 5.4. punktą, kuriame nurodyta, kad vienkartinė pinigine išmoka gali būti skiriama ne daugiau kaip kartą per metus ir negali viršyti 100 procentų nustatyto tarnybinio atlyginimo, neteisėtai priskaičiuota 2530,0 eurų vienkartinių išmokų bei nuo jų priskaičiuota 752,81 eurų socialinio draudimo įmokų.

✓ Pakražančio gimnazijos direktorius, pažeisdamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“ 4 punktą, neteisėtai iš mokinio krepšelio lėšų sau priskaičiavo 851,91 eurų darbo užmokesčio, nuo kurio buvo apskaičiuotos 263,92 eurų socialinio draudimo įmokos. Dėl to gimnazijai padaryta iš viso 1115,83 eurų turinė žala.

✓ Gimnazijoje neužtikrinta kuro naudojimo ir kelionės lapų pildymo kontrolė: kuras nurašomas nesilaikant nustatytos kuro normos autobusui VW Crafter, todėl nurašyta 155,48 l. daugiau kuro bei biudžetui padaryta 130,36 eurų žala. Lėšos transporto išlaidoms naudojamos neefektyviai ir vidaus kontrolė šioje srityje nevykdoma. Negavome pakankamo užtikrinimo ir negalime tvirtinti, kad Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaitoje 5184 eurų transportui išlaikyti skirtų asignavimų yra panaudoti teisėtai ir pagal paskirtį.

✓ Pakražančio gimnazijos direktorius nesivadovavo gimnazijos nuostatų 30.2. punktu, nes nepatvirtino pareigybių sąrašo. Žmogiškieji ištekliai valdomi neefektyviai.

✓ Pakražančio gimnazijos direktorė, priimdama su sutuoktinio tarnybos eiga susijusius sprendimus, pažeidė Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 11 str.

✓ Įstaiga nesivadovavo Viešųjų pirkimų įstatymo:

- 7 str. 1 d., nes 2016 m. viešųjų pirkimų plano nepaskelbė CVP IS;
- 7 str. 3 d., nes nepateikė informacijos apie pradedamą bet kurį pirkimą, taip pat nustatytą laimėtoją ir ketinamą sudaryti bei sudarytą pirkimo sutartį;
- 15¹ str., nes nevykdė ne mažiau kaip 50 procentų perkančiosios organizacijos viešųjų pirkimų bendrosios vertės pirkimų elektroninėmis priemonėmis;
- 18 str., nes sudarytose sutartyse nenurodė perkamų prekių, paslaugų ar darbų, jeigu įmanoma, tikslų jų kiekių, kainos arba kainodaros taisyklių, pirkimo sutartys sudarytos ilgiau kaip 3 metams;
- 19 str. 4 d., nes pateikdama supaprastintų pirkimų ataskaitą At-6, neteisingai nurodė bendrą sudarytų sutarčių sumą ir pirkimų skaičių.

✓ Įstaiga nesivadovavo VPĮ 3 str. 2 d. nuostatomis, nes dalis 2016 metais Įstaigoje įsigyta paslaugų neatlikus viešųjų pirkimų procedūrų.

Dėl audito VŠĮ Kelmės ligoninėje metu nustatytų dalykų

✓ Savivaldybės taryba nesivadovavo Sveikatos sistemos įstatymo 63 str. nuostatomis, nes strateginiuose plėtros ir veiklos planuose nenustatė sveikatos priežiūros plėtojimo, neparengė ir nepatvirtino sveikatos priežiūros įstaigų aptarnaujamų pacientų srautų organizavimo tvarkos ir teritorijos, todėl gydymo įstaigos savarankiškai sprendžia kokias paslaugas teikti.

- ✓ Savivaldybės vykdomoji institucija, įgyvendindama įstatymo deleguotą valstybės funkcijas, nesivadovavo Sveikatos sistemos įstatymo 64 str. nuostatomis, nes neorganizavo savivaldybės sveikatos priežiūros plėtojimo programos įgyvendinimo, neorganizavo savivaldybei pavaldžių sveikatos priežiūros įstaigų vidaus medicininio ir visuomenės sveikatos priežiūros audito, neorganizavo pacientų teisių įgyvendinimo priežiūros.
- ✓ Kelmės rajono savivaldybės taryba nebuvo patvirtinusi VšĮ Kelmės ligoninės restruktūrizacijos plano bei jo įgyvendinimo programos.
- ✓ Kelmės rajono savivaldybės administracijos direktorius 2015 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. A-1441 patvirtino savivaldybės gydytojo pareigybę 0,5 etato krūviu, nesivadovaujant Sveikatos sistemos įstatymo 65 str. nuostatomis ir neatsižvelgiant į darbo krūvį ir funkcijų apimtį. Savivaldybės administracijos struktūra neužtikrina sveikatos programos ir kitų funkcijų vykdymo, nes Savivaldybės gydytoja, įgyvendindama sveikatos politiką savivaldybėje, neanalizuoja ir nekoordinuoja sveikatos priežiūros įstaigų veiklos, neorganizuoja efektyviai veikiančio vidaus medicininio audito, nekontroliuoja sveikatos programų įgyvendinimo, nenagrinėja pareiškimų ir skundų asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros klausimais.
- ✓ VšĮ Kelmės ligoninė nesivadovauja įstatų 4.11 punktu, nes įstaigos veiklos strategija nepateikta tvirtinti steigėjui.
- ✓ Savininko teises ir pareigas įgyvendinanti savivaldybės institucija neužtikrina, kad Kelmės rajono savivaldybės tarybos 2013 m. rugpjūčio 28 d. sprendimu Nr. T-235 patvirtintuose VšĮ Kelmės ligoninės įstatuose įstaigos steigėjui būtų numatyta tvirtinti kitų pareigų, į kurias darbuotojai priimami konkurso būdu sąrašą ir kvalifikacinius reikalavimus, įstatymo nustatyta tvarka nustatyti ar dalyvauti nustatant paslaugų kainas bei jų apskaičiavimo metodikas, analizuoti įstaigos veiklą, veikti savivaldybės ir įstaigos naudai laikantis Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatyme išdėstytų principų, viešosios įstaigos dalininkų susirinkimas nustatytų, kad veiklos ataskaitoje būtų vertinamas jos veiklos ekonominis, socialinis ir pagal viešosios įstaigos veiklos tikslus kitoks poveikis.
- ✓ Nesivadovaujant Vietos savivaldos įstatymo 9 str. 1 p. Kelmės rajono savivaldybės taryba 2015 m. kovo 26 d. sprendimu Nr. T-66 patvirtino VšĮ Kelmės ligoninės valdymo struktūrą, tačiau nepatvirtino vidaus struktūros su lovų skaičiumi.
- ✓ Pasikeitus Viešųjų įstaigų įstatymui, ligoninės įstatai nebuvo pakeisti, juose nurodyta viešosios įstaigos vadovo atleidimo tvarka nebeatitinka galiojančiame įstatyme nustatytos specialiosios įstaigos vadovo atšaukimo tvarkos.
- ✓ Įstaigos vadovo 2016 metų veiklos ataskaitoje įstaigos vadovo darbo užmokestis nurodytas tik už atliekamas įstaigos vadovo funkcijas, nesivadovaujant DK186 str.
- ✓ Stebėtojų tarybos nuostatai neapima svarbių įstaigos veiklos sričių, susijusių su įstaigos veikla: veiklos užduočių derinimas, įstaigos vadovo algos kintamosios dalies nustatymas.
- ✓ Įstaigai nustatyti kiekybiniai ir kokybiniai rodikliai 2016 metams nesusieti su restruktūrizacijos planu 2016 metams, nustatyti ne visi kiekybiniai veiklos vertinimo rodikliai, nurodyti sveikatos apsaugos ministro įsakyme. Neįgyvendinus arba nevertinant visų nustatytų kiekybinių ir kokybinių rodiklių 2015 metams, įstaigos vadovui skirtas 40 procentų mėnesinės algos kintamosios dalies dydis. Įstaigos vadovo darbo rezultatų vertinimo tvarka nesusieta su įstaigos veiklos užduotimis 2016 metams. Nustatyta balų vertė nesudaro sąlygų tinkamai įvertinti kiekybinius ir kokybinius rodiklius.
- ✓ Savivaldybės administracijos Turto skyrius nevykdė nuostatuose numatytų uždavinių ir funkcijų, neanalizavo VšĮ Kelmės ligoninės teikiamų paslaugų kainų ir tarifų pagrįstumo,

nenustatė kainodaros taisyklių. VšĮ Kelmės ligoninė nesilaikė Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymo 10 str. 1 d. 3 p, Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo 28 str. 4 p., nes nepateikė visuotiniam dalininkų susirinkimui (Tarybai) nustatyti ar dalyvauti nustatant paslaugų kainas.

- ✓ Įstaigos direktorius nesivadovavo sveikatos apsaugos ministro įsakyme nustatytais nuostatomis, nes ne visiems sveikatos priežiūros specialistams (masažuotojams, logopedui, gydytojui–odontologui) nustatė darbo krūvius, gydytojams ir kitų sveikatos priežiūros specialistams nustatytų darbo krūvių nederino su stebėtojų taryba. Teikiant slaugos ir palaikomojo gydymo paslaugas darbo krūviai slaugytojams nustatyti žymiai didesni, nei rekomenduoja Sveikatos ministerija.
- ✓ Įstaigos Darbo apmokėjimo tvarka, galiojanti 2016 metais, nustatyta nesivadovaujant sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo nuostatomis, nes neskaidri, netiksli, nesudaranti sąlygų, kad bus vienodai ir pagrįstai atlyginta už darbo rezultatus. Tos pačios srities gydytojams nustatytas diferencijuotas darbo užmokestis, pareiginės algos dydis ar vienetinis įkainis už vieną konsultaciją nustatomas įstaigos vadovo ir darbuotojo susitarimu.
- ✓ Įstaigoje galiojanti darbo užmokesčio tarififikacija 2016 metams nebuvo suderinta su stebėtojų taryba; tai neatitinka Lietuvos Respublikos Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo 30 str. 1 dalies reikalavimų bei Darbo kodekso 188 str. 1 d. nuostatų. Tai leido įstaigos vadovui tvarkytis vienašališkai.
- ✓ Įstaigos norminiuose teisės aktuose nebuvo įformintas darbo masto (apimties, normų) padidėjimas, skiriami priedai, nenumatyti darbo apmokėjimo tvarkoje, todėl negalima buvo įvertinti priedų skyrimo teisėtumo. Skiriant priedus už papildomų darbų vykdymą nenurodomos konkrečios užduotys ir darbai, priedai skiriami už pareigybės aprašyme nustatytų funkcijų vykdymą, už darbuotojo pavadavimą priedai skiriami neproporcingai. Priedai, priemokos ir kitos išmokos nesusietos su įstaigos veiklos rezultatais, sudarytos prielaidos priedus, priemokas skirti ir nustatyti subjektyviu įstaigos vadovo sprendimu.
- ✓ Mūsų nuomone, įstaigos direktorius sudarė išskirtines sąlygas įstaigos vadovo pavaduotojui, leisdamas dirbti ilgiau nei leidžia DK nuostatos, sumažindamas skyriaus vedėjo darbo krūvį bei padidindamas darbo užmokestį, už darbą lokalaus medicininio audito grupėje nenurodant to darbo atlikimo terminų, nenumačius darbuotojo funkcijų, pareigų ir atsakomybės, nenustačius laiko, kada tas darbas yra atliekamas.
- ✓ Nesilaikant VšĮ Kelmės ligoninės darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos 17.2 punkto, įstaigos vadovo pavaduotojai už pavadavimą priskaičiuota 1049,10 eurų priedų bei 325,01 eurų sodros įmokų per daug.
- ✓ Įstaigos vyriausiasis buhalteris nesivadovavo Finansų kontrolės taisyklėmis, nes raštu neinformavo įstaigos vadovo, kad priedų skyrimas vadovui pažeidžia teisės aktus.
- ✓ Įstaigos direktorius, atskirais atvejais, darbuotojams neužtikrino darbo sąlygų, nustatytų darbo santykius reglamentuojančiuose teisės aktuose. Įstaigos direktorius, atskirais atvejais, darbuotojams, dirbantiems nepertraukiamo budėjimo režimu ir dirbantiems 24 valandas per parą, neužtikrino, kad maksimalus darbo laikas per 7 dienas neviršytų 48 valandų. Įstaigoje nenustatytos vidaus kontrolės procedūros, kurios užtikrintų tinkamą darbo laiko apskaitą ir kontrolę.
- ✓ Įstaigoje nesilaikoma Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo Nr. 1043 nuostatų, nes darbuotojai neteikė pažymų apie darbo pradžią ir pabaigą pagrindinėje darbovietėje.
- ✓ Įstaigos Vidaus kontrolės procedūrų sistema viešųjų pirkimų srityje tobulintina.
- ✓ Mūsų nuomone, Įstaigos direktoriaus pavaduotojo, įstaigos medicininio audito grupės vadovo bei skyriaus vedėjo funkcijų vykdymas viename asmenyje, sukelia nuolatinio

interesų konflikto tikimybę, nes turi galimybę įvairiausiomis formomis įtakoti atitinkamų sprendimų priėmimą. Netinkamai sudaryta organizacinė struktūra neužtikrino funkcijų atskyrimo ir vertikalių atskaitomybės ryšių.

- ✓ Įstaigoje yra patvirtintos bei atnaujinamos kokybės vadybos sistemos procedūros, tačiau vidaus kontrolė ir priežiūra nenustato žalos PSDF biudžetui pasireiškimo tikimybės, nevertinamas kontrolės efektyvumas, neidentifikuojamos rizikingiausios sritys (žalos PSDF biudžeto požiūriu). Savivaldybės administracija nedalyvauja įstaigos kokybės vadybos sistemoje.
- ✓ Įstaigoje IS duomenys, susiję su pacientų sveikata ir jos priežiūra, iki šiol neveikia planuota apimtimi, už nepilnai veikiančios IS sistemos atnaujinimą ir palaikymą neefektyviai naudojamasi biudžeto lėšos.
- ✓ Įstaigoje neužtikrinama efektyvi sveikatos priežiūros paslaugų kokybė, sukurtos Kokybės vadybos sistemos procedūros neefektyvios, savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija neatlieka kolegialių organų veiklos vertinimo. Perkant medicininius laboratorinius tyrimus Pirkimo sąlygose buvo nustatyti kvalifikaciniai reikalavimai, dirbtinai ribojantys konkurenciją, nepagrįsti ir neproporcingi Pirkimo objektui, ko pasekoje įstaiga įsivėlė į teisinius ginčus.

Dėl neformaliojo mokinių švietimo paslaugų organizavimo, teikimo, prieinamumo Kelmės rajono savivaldybėje

- ✓ Nesudaromos vienodos galimybės ir neužtikrinamas socialiai teisingas prieinamumas visiems mokiniams dalyvauti neformaliojo ugdymo veiklose.
- ✓ Patikrinus, 2016 m. Kelmės rajono savivaldybės NVŠ teikėjų sąrašą ir jų atitikimą Neformaliojo vaikų švietimo lėšų skyrimo ir panaudojimo tvarkos apraše nurodytiems reikalavimams NVŠ teikėjams, kurie gali NVŠ lėšomis įgyvendinti NVŠ programas. Nustatėme, kad ne visi NVŠ teikėjai atitiko, tvarkos apraše, nurodytus reikalavimus.
- ✓ Neformaliojo vaikų švietimo programų vertinimo komisija, pažeidė Neformaliojo vaikų švietimo lėšų skyrimo ir panaudojimo tvarkos aprašo IV sk., nesivadovaudama nurodytais reikalavimais, patvirtino teikėjo atitiktį, ir pažeidžiant aprašo 14.1 ir 14.5 p., buvo skirtos lėšos NVŠ teikėjui, neatitinkančiam reikalavimų.
- ✓ Neformaliojo vaikų švietimo vertinimo komisija dirbo nepasitvirtinusi komisijos darbo reglamento, nėra aiškūs komisijos darbo organizavimo būdai, NVŠ programų vertinimo periodiškumas savivaldybėje, komisijos narių pareigos, komisijos darbo tvarka ir atsakomybė. Neformaliojo vaikų švietimo vertinimo komisija vertindama NVŠ programas, nesivadovauja Neformaliojo vaikų švietimo įgyvendinimo savivaldybėse rekomendacijomis, kur aiškiai apibrėžta, kaip sudaryti komisiją, kas kiek laiko ir kaip vykdyti NVŠ programų vertinimą, kokius papildomus reikalingus kriterijų rodiklius nustatyti NVŠ programų atitikties reikalavimų vertinimo formoje, kurioms programoms teikti prioritetus skiriant lėšas ir pan., kas Kelmės rajono savivaldybėje neformaliojo vaikų švietimo programos atitikties reikalavimams vertinimo formose ir Neformaliojo vaikų švietimo vertinimo komisijos darbe neatsispindi.
- ✓ Kelmės rajono savivaldybės Neformaliojo vaikų švietimo lėšų skyrimo ir panaudojimo tvarkos apraše nepatvirtintos nuostatos, kaip ir kokiomis procedūromis, esant pažeidimams dėl NVŠ programos vykdymo proceso ar ugdymo kokybės, NVŠ programos atitiktis panaikinama, nenumatyta teikėjo atsakomybė už netinkamą lėšų naudojimą ir ugdymo proceso organizavimą.
- ✓ *Esamas finansavimo būdas neskatina neformaliojo švietimo plėtros Kelmės rajono savivaldybėje.* Visų neformaliajam mokinių švietimui skirtų lėšų 2014–2016 metais savivaldybėje buvo skirta jos pačios įsteigtoms įstaigoms, todėl nebuvo sukurtos sąlygos plėstis neformaliojo mokinių švietimo teikėjų ratui ir esamas finansavimo būdas neskatina

neformaliojo mokinių švietimo veiklą pasiūlos augimo. Privatūs teikėjai, palyginti su savivaldybių įsteigtomis neformaliojo vaikų švietimo įstaigomis, veikia nelygiomis finansavimo sąlygomis.

- ✓ *Nepakankamai užtikrinama neformaliojo mokinių švietimo kokybė ir neformaliojo mokinių švietimo teikėjų bei įstaigų priežiūra.* Kelmės rajono savivaldybės administracija, Švietimo, kultūros ir sporto skyrius, 2016 m. netinkamai vykdė NVŠ programų įgyvendinimo stebėseną ir nepakankamai užtikrino programų vykdymo kokybę ir priežiūrą. Nepakankamai vykdė NVŠ programų įgyvendinimo priežiūrą, nekontroliavo NVŠ programų vykdytojų įsipareigojimų pagal lėšų naudojimo sutartis. Nevykdė sutarčių sudarymo kontrolės tarp NVŠ teikėjų ir vaikų sudariusių sutartis dėl dalyvavimo NVŠ programose, neatliekant šių sutarčių sudarymo kontrolės buvo skiriamos lėšos be teisinio pagrindo.
- ✓ Laisvoji mokytoja J. Š. nepateikė tarp jos ir vaikų sudarytų sutarčių dėl dalyvavimo NVŠ programose 2016 m. sutarčių ir negalėjome pateisinti šiai NVŠ teikėjai išmokėtų lėšų teisėtumo, taip pat jos vykdomų užsiėmimų metu, Kontrolės ir audito tarnybai, nesudarė galimybių patikrinti jos vykdomų NVŠ programų įgyvendinimo kokybės, mokinių dalyvaujančių jos užsiėmimuose lankomumo bei kitų rodiklių įrodančių jos NVŠ programų atitiktį reikalavimams.
- ✓ Kelmės rajono savivaldybė neturėjo pasitvirtinusi NVŠ programų įgyvendinimo stebėsenos tvarkos aprašo.
- ✓ Duomenys apie neformaliojo mokinių švietimo teikėjus ir gavėjus netikslūs ir neišsamūs, nėra sistemiškai renkamų duomenų apie Kelmės rajono NVŠ programoms skiriamas lėšas, apie lėšų gavėjų, lėšų naudojimo sutartyse, numatytų įsipareigojimų vykdymą. Švietimo, kultūros ir sporto skyriuje, nėra vieno darbuotojo atsakingo už neformaliojo vaikų švietimo organizavimą, teikimą ir priežiūrą Kelmės rajono savivaldybėje.
- ✓ Neatliekamas neformaliojo vaikų švietimo ir formalųjį švietimą papildančio ugdymo įstaigų išorinis veiklos vertinimas, neparengti, arba netinkamai parengti šį procesą reglamentuojantys dokumentai.
- ✓ Kelmės rajono savivaldybėje nepakankamai viešinama informacija apie neformaliojo mokinių švietimo teikėjus, programas ir finansavimą. Nesivadovaujama Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centro, Neformaliojo vaikų švietimo įgyvendinimo savivaldybėse rekomendacijomis, kuriose rekomenduojama kokia informacija yra aktuali ir turėtų būti skelbiama, bei kokie priimtini informacijos viešinimo būdai.

Dėl panaudos pagrindais perduoto turto valdymo ir naudojimo Kelmės rajono savivaldybėje

Kelmės rajono savivaldybės administracijos valdomo turto perdavimas panaudos pagrindais kitiems subjektams laikinai neatlygintinai valdyti ir naudotis ne visada organizuojamas ir kontroliuojamas tinkamai, kadangi:

- ✓ priimant savivaldybės tarybos sprendimus turto panaudos klausimais, 2 atvejais nesilaikė reikalavimų nurodytų Turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatyme¹¹, 14str. 4 d., nes nenurodė turto panaudojimo paskirties, kas privalomai įteisinta įstatyme¹²;
- ✓ neužtikrinta, kad panaudos gavėjai laikytųsi Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatyme 14 str. 4 d. nustatyto reikalavimo, pateikti rašytinius įsipareigojimus panaudos sutartyje numatytais sąlygomis panaudoti savo lėšas perduoto nekilnojamojo daikto einamajam ir statinio kapitaliniam remontui, kito ilgalaikio materialiojo turto remontui atlikti, kas privalomai įteisinta Turto valdymo, naudojimo ir

¹¹ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas 1998-05-12 Nr. VIII-729, 14 str. 4 d. (su vėlesniais pakeitimais).

¹² Ten pat., 14 straipsnio 4 dalis.

disponavimo juo įstatyme, ir 2016 metais sudarė 11 sutarčių su panaudos gavėjais, neturėdami šių rašytinių įsipareigojimų;

- ✓ nepakankamai kontroliavo kaip panaudos gavėjai vykdo sutartinius įsipareigojimus, ar visi draudžia pastatus;
- ✓ peržiūrėjus 2016 metais atliktos panaudos pagrindais perduoto turto inventorizacijos duomenis, nustatyta, kad nekilnojamojo turto inventorizavimo aprašuose nenurodomas pastato unikalus numeris, patalpų indeksai, plotas ir panaudos pabaigos laikas;
- ✓ įvertinus audito metu nustatytus dalykus - dėl turto suteikimo panaudos pagrindais tvarkos aprašo patvirtinimo, dėl savivaldybės tarybos ir administracijos direktoriaus priimtų sprendimų ir įsakymų turto panaudos klausimais atitikimo teisės aktams, dėl panaudos gavėjų sutartinių įsipareigojimų vykdymo, dėl perduoto turto inventorizacijos, galima teigti, kad savivaldybės administracijos Turto valdymo skyriaus specialistai skyrė nepakankamą dėmesį savo funkcijų atlikimui, nepakankamai vykdė turto perduoto pagal panaudos sutartis stebėseną ir kontrolę;
- ✓ nebuvo pakeistas Kelmės rajono savivaldybės ir valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo tvarkos aprašo, papildant įstatyme nurodytu pakeitimu, kuriuo vadovaujantis „9. Valstybės ar savivaldybės turto panaudos gavėjas panaudos sutarties galiojimo laikotarpiu ne vėliau kaip per keturis mėnesius nuo kiekvienų kalendorinių metų pabaigos teikia šio turto valdytojui ataskaitą, kurioje nurodoma kaip yra naudojamas panaudos pagrindais perduotas ilgalaikis materialusis turtas, daikto einamąjį ar statinio kapitalinį remontą arba kito ilgalaikio materialiojo turto kokią veiklą vykdo panaudos gavėjas, ar panaudos gavėjas vykdo įsipareigojimus savo lėšomis atlikti nekilnojamojo *remontą, ar vykdomos kitos panaudos sutarties sąlygos.*“ panaudos gavėjai privalo pateikti turto valdytojui ataskaitą, ir šios ataskaitos už 2016 m. nebuvo teikiamos.

Dėl veiklos audito UAB Kelmės vietinis ūkis

Veiklos auditu siekėme įvertinti, ar Kelmės rajono savivaldybės (toliau – Savivaldybė) kontroliuojama įmonė – UAB Kelmės vietinis ūkis ekonomiškai, efektyviai ir rezultatyviai naudoja turimus išteklius, kaip vykdo jai pavestas funkcijas; vertinome, ar Savivaldybė tinkamai įgyvendina kontroliuojamos įmonės veiklos – teikiamų viešųjų paslaugų teikimo, priežiūrą ir kontrolę, ar dalyvauja šios bendrovės veiklos planavimo, organizavimo ir vidaus administravimo procesuose.

Įvertinę audito metu surinktus įrodymus, pateikėme išvadas ir rekomendacijas, kurias tinkamai įgyvendinus būtų planuojama Bendrovės veikla, nustatomi tikslai ir būdai jiems įgyvendinti, būtų galima įvertinti pasiektus rezultatus, būtų analizuojama ir prižiūrima Bendrovės veikla, teikiamų paslaugų kainos būtų nustatytos vadovaujantis teisės aktais ir visiems klientams taikomos vienodos, prekės ir paslaugos įsigijamos racionaliai, vykdant viešuosius pirkimus, ir būtų siekiama pelningesnės Bendrovės veiklos.

- ✓ Kelmės rajono savivaldybėje nesilaikoma LRV nutarimo Nr. 567 „Dėl Savivaldybių turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo akcinėse bendrovėse taisyklių patvirtinimo“ 2.2. punktą, nes Savivaldybės administracijos direktorė neanalizavo bendrovės veiklos, neveikė savivaldybės ir bendrovės naudai.
- ✓ 2012-09-25 Kelmės rajono savivaldybės administracijos direktorius įsakymu Nr. A-871 patvirtino Atstovavimo Kelmės rajono savivaldybei akcinėse bendrovėse ir uždarosiose akcinėse bendrovėse taisyklės, tačiau jose nėra nurodyti keliamiems kandidatams į valdybos narius kvalifikaciniai reikalavimai.
- ✓ Sudarytos valdybos sudėtyje yra Kelmės rajono savivaldybės administracijos Turto valdymo skyriaus darbuotojai, kurių funkcijos yra atlikti Bendrovių priežiūrą ir kontrolę. Todėl, mūsų nuomone, Turto valdymo skyriaus darbuotojų buvimas valdyboje neužtikrina funkcijų atskyrimo, nes minėto skyriaus darbuotojams tenka prižiūrėti patiems save.

- ✓ Visiškai neužtikrinama Bendrovės valdymo organų priežiūra ir stebėsena. Įstatuose nėra perkeltos nuostatos dėl tam tikrų priežiūros funkcijų. Tuomet valdybos sudėtyje nebegalėtų būti Bendrovės vadovas, taip pat būtų atliekamos tam tikros vadovo priežiūros funkcijos.
- ✓ Bendrovės įstatuose nėra nuostatų dėl tam tikrų priežiūros funkcijų: niekas neprižiūri Vadovo veiklos, niekas nesvarsto, ar vadovas tinka eiti pareigas, nes veikla nuostolinga; niekas neanalizuoja vadovo priimtų sprendimų teisėtumo.
- ✓ Audito metu buvo nustatyta, kad Savivaldybė neturi konkrečių kriterijų, kuriais remdamosi periodiškai vertintų visų savivaldybės kontroliuojamų įmonių reikalingumą, ir periodinio vertinimo neatlieka. Savivaldybė neturi patvirtinusi valdysenos politikos, kurioje būtų aiškiai apibrėžtos visų įmonės valdyme dalyvaujančių institutų teisės ir pareigos.
- ✓ Savivaldybėje netaikoma vadovų ir valdybų atsakomybė už prastus įmonių rezultatus net esant tendencingai nuostolingai veiklai.
- ✓ Audito metu nustatyta, kad, nesivadovaudama ABĮ 34 str. nuostatomis, Valdyba nepatvirtino Bendrovės valdymo struktūros, darbuotojų pareigybių, į kurias darbuotojai priimami konkurso tvarka. Analizuodami Valdybos posėdžių protokolus nenustatėme, kad Valdyba būtų vertinusi Bendrovės veiklos organizavimą, finansinę būklę, pajamų ir išlaidų sąmatas, inventorizacijos ir kitų turto pasikeitimo apskaitos duomenis. Valdyba visuotiniam akcininkų susirinkimui neteikė jokių atsiliepimų ir pasiūlymų dėl bendrovės metinių finansinių ataskaitų rinkinio, pelno (nuostolių) paskirstymo. Rengiama Bendrovės veiklos strategija yra formali, jos projektas neteikiamas Valdybai.
- ✓ Pagal ABĮ: - bendrovės vadovas atsako už bendrovės veiklos organizavimą bei jos tikslų įgyvendinimą; už įstatymuose bei teisės aktuose, taip pat bendrovės įstatuose ir bendrovės vadovo pareiginiuose nuostatuose nustatytų pareigų vykdymą. Bendrovės valdymo organai – Valdyba ir direktorius neužtikrino jiems pavestų funkcijų vykdymo: nėra numatyti veiklos vertinimo kriterijai, neparengti ir nepatvirtinti veiklos metiniai planai, neužsibrėžiami veiklos tikslai, nenumatyti uždaviniai ir priemonės jiems įgyvendinti. Valdyba nenumatė, kokius veiklos rezultatus, komercinius finansinius rodiklius Bendrovė turi pasiekti.
- ✓ Nėra galimybių įvertinti Bendrovės veiklos rezultatyvumą – ar Bendrovės veiklos tikslai įgyvendinami ir pasiekiami numatyti rezultatai, nes nėra numatyti Bendrovės veiklos vertinimo kriterijai, neparengti ir nepatvirtinti Bendrovės veiklos metiniai planai, neužsibrėžiami Bendrovės veiklos tikslai ūkinės komercinės veiklos rezultatyvumui pasiekti, nėra numatytų uždavinių ir priemonių jiems įgyvendinti.
- ✓ Mūsų nuomone, įstatuose įvardinti veiklos nėra tikslai ta tikrąja prasme, tai yra akcinių bendrovių pati esmė. Neapsibrėžus funkcijų ir veiklos sričių, savivaldybei yra itin sudėtinga apsispręsti dėl priemonių, kuriomis tos funkcijos yra vykdomos. Nesant konkrečiam tikslui ir funkcijai, nėra galimybės nustatyti konkrečius ūkinės veiklos uždavinius ir siekti rezultatų.
- ✓ UAB „Kelmės vietinis ūkis“ direktorius netinkamai organizavo apskaitos tvarkymą, nes pajamos ir sąnaudos apskaitomos ne pagal vykdomas veiklas, nevedama atsargų kiekinė apskaita, nevedamos sandėlio knygos, nėra galimybės atsekti, kam panaudotos įsigytos įvairios prekės ir medžiagos, kurių per metus Bendrovė įsigijo virš 160 tūkst. eurų.
- ✓ Pažeidžiant LR akcinių bendrovių įstatymo 39 straipsnių nuostatas, Bendrovėje niekada nebuvo formuojamas privalomas rezervas, tačiau, nesilaikant šio įstatymo nuostatų, formuojami kiti rezervai.
- ✓ Audito metu nustatyta, kad, pažeidžiant auksčiau minėto tarybos sprendimo nuostatas, dalies paslaugų teikimui (Šaukėnų, Kražių ir Užvenčio seniūnijose) buvo pasitelktas subrangovas

UAB „Švarinta“, dėl kurio savivaldybė nėra priėmusi jokio sprendimo ir dėl kurio parinkimo nevyko jokios atrankos ar pavedimo procedūros.

- ✓ Audito metu nustatyta, kad UAB Kelmės vietinis ūkis sudarė sutartį su UAB „Specializuotas transportas“ dėl pakuočių atliekų išrūšiavimo ir degios frakcijos sutvarkymo. 2016 metais Bendrovė atliko paslaugų už 17 617 eurų. Pakuočių gamintojai tų paslaugų nekompensavo.
 - ✓ Audito metu nustatyta, kad, nesilaikant LR vietos savivaldos įstatyme įtvirtintos išimtinės tarybos kompetencijos, Kelmės rajono savivaldybės taryboje nebuvo tvirtintas įkainis gyventojams dėl banko paskolos administravimo- 0,08 Eur (be PVM) už 1 kv. m. suderintas su gyventojais. Mūsų manymu, per 2016 metus neteisėtai kredito administravimo mokesčio buvo priskaičiuota 27895,3 eurų, surinkta – 26684,96 eurų.
 - ✓ Audito metu nustatyta, kad UAB „Kelmės vietinis ūkis“ 2015-2016 metais sudarė įvairias rangos sutartis dėl statybos darbų atlikimo su savivaldybės administracija bei įvairiomis savivaldybės biudžetinėmis įstaigomis. Pasirašytose sutartyse subrangovo pasitelkimo galimybė arba iš viso nenumatyta, arba numatyta subrangovų nepasitelkti, arba buvo prašoma pirkimo metu teikiant paraišką, nurodyti apie planuojamus pasitelkti subrangovus, tačiau KVV jų nenurodydavo. Subrangos santykius reguliuoja LR civilinis kodeksas. 2015, 2016 metais UAB „Kelmės vietinis ūkis“ tiems patiems darbams atlikti persamdo UAB „Dans“. Ši įmonė registruota 2015-03-19 garažo bokse, adresu Kauno m. sav. Kauno m. Partizanų g. 61-806. 2015-05-15 patikslinamos įmonės veiklos: Kiti statybos baigiamieji ir apdailos darbai (Į šią klasę įeina:- naujų pastatų valymas po statybų; - kiti, niekur kitur nepriskirti, statybos baigiamieji ir apdailos darbai. Į šią klasę neįeina: - vidaus apdailos projektuotojų veikla, - bendras pastatų ir kitų statinių vidaus valymas, - specializuotas pastatų vidaus ir išorės valymas). Visiškai neaišku, ar ta įmonė atitiktų kvalifikacinius reikalavimus. Teisinis statusas neįregistruotas. Viešojoje erdvėje apie tą įmonę jokios informacijos. Tačiau tą pačią dieną (2015-05-15) atsiranda pirmoji sutartis su Kelmės vietiniu ūkiu. Audito metu apklausus kelių įstaigų vadovus, jie informavo, kad visus arba dalį darbų atliko KVV darbuotojai. Tačiau KVV UAB Dans apmokėdavo. Analizuojant darbų apmokėjimą, nustatyta, kad atliktų darbų aktai UAB Dans sudaryti vėliau, nei KVV teikė apmokėjimui biudžetinėms įstaigoms. Audito metu nustatyta, kad dažniais atvejais pirkimus organizuodavo arba įstaigoms sąmatas sudarydavo Kelmės rajono savivaldybės administracijos vyriausiasis specialistas Vytautas Strebulis, kuris tuo pat metu antraeilėse pareigose dirbo UAB Kelmės vietiniame ūkyje. Atkreiptinas dėmesys, kad Kelmės vietiniame ūkyje perkama daug statybinių medžiagų, tačiau jos nenurašomos pagal sąskaitas-faktūras, todėl nėra galimybės įsitikinti, kur sunaudojamos tos medžiagos.
 - ✓ Audito metu nustatyta, kad nesilaikoma LRV nutarimu Nr. 831 patvirtintų Daugiabučių namų bendrojo naudojimo objektų administravimo nuostatų:
 - 4.5 p., nes ūkiniai ir finansiniai planai nesuderinti su patalpų savininkais;
 - 6.1, 8.2 punktų, nes techninės priežiūros darbai atliekami, neturint patalpų savininkų patvirtintų sąmatų ir atliktų darbų aktai nederinami su patalpų savininkais;
- UAB Kelmės vietinis ūkis Savivaldybės kontrolierei ir namų savininkams teikia tą pačią dieną ir numeriu ataskaitas apie daugiabučių namų bendrojo naudojimo objektų administratoriaus veiklą, susijusią su administruojamu namu su skirtingais duomenimis.

- ✓ Kelmės rajono savivaldybės administracijos direktorius 2014-11-03 įsakymu Nr. A-1173 sudarė priežiūros ir kontrolės vykdytojų komisiją, tačiau nenustatė tikrinamų valdytojų sąrašo sudarymo kriterijų, nepatvirtino patikrinimų tvarkos ir trukmės. Savivaldybės

administracija neatlieka kompleksinio administratoriaus patikrinimo. UAB Kelmės vietinio ūkio administruojamų namų priežiūrą ir kontrolę atliko tik 2015 metais ir tik dviejų daugiabučių namų.

- ✓ Audito metu nustatyta, kad UAB Kelmės vietinis ūkis nesilaiko LRV nutarimo Nr. 390 12 punkto nuostatų, nes nesudaromos atskiros bankų sąskaitos, t.y., visų administruojamų daugiabučių namų kaupiamos lėšos laikomos administratoriaus vienoje banko sąskaitoje. Taip pat nesilaikoma minėto nutarimo 13 p. nuostatų, nes esančios banko sąskaitoje lėšos papildomai nėra apdraustos (lėšų likutis 2016-12-31 – 132,3 tūkst. eurų).
- ✓ Audito metu nustatyta, kad Bendrovėje nesilaikoma LR viešųjų pirkimų įstatymo ir Bendrovės patvirtintų viešųjų pirkimų taisyklių 105 p. nuostatų, nes, neatlikus viešųjų pirkimų procedūrų, buvo nupirkta prekių už 229 283 eurus. Be to, sudaromos ilgalaikės prekių pirkimo pardavimo sutartys (pvz., Nr. EI-0222/B-70 -2016-10-17). Įsigytas automobilis Citroen Berlingo iš įmonės, kuri verčiasi kosmetologijos paslaugomis.
- ✓ Mūsų manymu, direktorius dvigubai neteisėtai naudojami tarnybiniu transportu: tiek jį naudodamas važiavimui iš/į namus Kurtuvėnuose, tiek gaudamas už naudojamąsi tarnybiniu transportu pajamas natūra.
- ✓ Bendrovės vadovo atlyginimas nėra siejamas su Bendrovės veiklos rezultatais, tuo nesudaromos tinkamos prielaidos Bendrovės vadovui siekti efektyvesnės ir rezultatyvesnės Bendrovės veiklos.
- ✓ Bendrovės veikla 2012 m. buvo nuostolinga, 2013-2014 m. šiek tiek pelninga, o 2015 ir 2016 metais jau stipriai nuostolinga, 2016 metais nuostolis išaugo 244,5 proc. Bendrovės Grynojo pelningumo rodiklis -11,546 rodo vadovų nesugebėjimą uždirbti pelną iš pagrindinės Bendrovės veiklos. Skolos-nuosavybės (finansinės priklausomybės) koeficientas yra 0,6991 ir tai rodo rizikingą bendrovės finansų politiką.

Buvo pateiktos rekomendacijos, tačiau jos įgyvendintos nepilnai.

Dėl Savivaldybės turto ataskaitos

Kelmės rajono savivaldybės administracija 2017-06-30 Nr. VI-49 sudarė Kelmės rajono savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto ir savivaldybei patikėjimo teise valdomo valstybės turto ataskaitą, kuri, mūsų nuomone, iš esmės liko Turto statistinė ataskaita, o ne turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo ataskaita, kurioje turėtų būti pateikiama informacija apie visų rūšių turtą, išskiriant atskirai nekilnojamąjį turtą. Tai yra turto efektyvumo ataskaita, kurioje turėtų būti efektyvumo rodikliai, t.y., kiek privalomai registruoto, kiek dar neregistruoto viešuosiuose registruose, ką turim, kiek išleidom priežiūrai, kiek investavom į turtą, kokį rezultatą turim, kiek išnuomoto, kiek pagal panaudą-gal galėjom išnuomoti ir gauti nuomos mokestį ir t.t. *Buvo pateikta rekomendacija dėl tvarkos aprašo papildymo, rekomendacija įgyvendinta.*

Dėl Aukščiausiosios audito institucijos nustatytų dalykų

Valstybės kontrolė atliko valstybinį veiklos auditą „Šilumos ūkio nuoma savivaldybėse“ (2017 m. kovo 10 d. valstybinio audito ataskaita Nr. VA-P-30-2-5), kurio metu dėl sudarytų sutarčių su Litesko buvo pateikti pastebėjimai mūsų rajono savivaldybei. Valstybės kontrolės nuomone, siekdamas užtikrinti, kad šilumos ūkio turtas visais atvejais būtų perimtas teisinga verte ir laikantis įstatymo, Kelmės rajono savivaldybė turi inicijuoti sudarytų sutarčių su Litesko pakeitimus: numatyti, kad pasibaigus turto valdymo perdavimo laikotarpiui, perimamo turto vertė būtų ne mažesnė nei sudarant sutartį, ir įtvirtinti aiškias turto įvertinimo taisykles ir atitinkamas sąlygas tuo atveju, jei šio reikalavimo nėra laikomasi.

Valstybės kontrolės pateikta rekomendacija nėra įgyvendinta.

5. IŠVADOS SAVIVALDYBĖS TARYBAI

Taryba 2017 metais parengė ir pateikė Savivaldybės tarybai vieną išvadą dėl paskolos ir dvi išvadas dėl garantijų suteikimo. Jos buvo pateiktos surinkus įrodymus, pagrindžiančius Savivaldybės skolinius įsipareigojimus ir suteikiantys pagrindą pateikti Savivaldybės tarybai išvadą dėl galimybės imti paskolas iš kredito įstaigų bei suteikti garantijas savivaldybės kontroliuojamoms įmonėms imti. *Išvados Savivaldybės tarybai pabrėžta Savivaldybės administracijos atsakomybė už Savivaldybės vardu prisiimtų paskolų naudojimą pagal Savivaldybės tarybos nurodytą paskirtį teisės aktų nustatyta tvarka.*

Taikyti vertinimo kriterijai – atitiktis teisės aktams, reglamentuojantiems Savivaldybės skolinimąsi 2017 metais:

- Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas¹³,
 - Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas¹⁴,
 - Lietuvos Respublikos 2017 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas,
 - Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos Savivaldybių skolinimosi taisyklės¹⁵.
- ✓ 2017 m. kovo 16 d. pateikta išvada Nr. KA-1, kad Savivaldybės taryba gali priimti sprendimus imti ilgalaikę paskolą 802 400 eurų ilgalaikę paskolą investiciniams projektams vykdyti.

Atsižvelgiant į tai, kad negalėjome patvirtinti prašomos sumos Kelmės kultūros centro rekonstravimo bei modernizavimo projektams finansinio pagrįstumo, teikėme sąlygą, paskolą imti tik įgyvendinus rekomendaciją, įpareigojančią Savivaldybės administracijos direktorių imtis priemonių užtikrinti prašomos paskolos sumų finansinį pagrįstumą. Taip pat, atsižvelgiant į tai, kad Kelmės rajono savivaldybės taryba nebuvo priėmusi sprendimo dėl Valstybės investicijų projekto “Kelmės kultūros centro rekonstravimas” etapavimo, paskolą naudoti tik Kelmės rajono savivaldybės tarybai patikslinus ir sukonkretinus sprendimą dėl Valstybės investicijų lėšomis finansuojamo projekto “Kelmės kultūros centro rekonstravimas”.

- ✓ 2017 m. gegužės 11 d. pateikta išvada Nr. KA- 5 „Dėl Kelmės rajono savivaldybės galimybės suteikti 633 800 eurų garantiją UAB Kelmės vanduo investiciniam projektui „Kelmės r. gyvenviečių vandentvarkos ir aplinkosaugos infrastruktūros modernizavimas ir plėtra“ įgyvendinti.
- ✓ 2017 m. spalio 12 d. Nr. pateikta išvada Nr. KA-14 „Dėl Kelmės rajono savivaldybės galimybės suteikti 300 000 eurų garantiją UAB Kelmės autobusų parko investiciniam projektui „naujų autobusų įsigijimas ir plovyklos įrengimas“ įgyvendinti.

Buvo atkreiptas dėmesys, kad LR vietos savivaldos įstatymo 9¹ straipsnis nurodo, kad Savivaldybės valdomi juridiniai asmenys nevykdo ūkinės veiklos, bei tai, kad Savivaldybės valdomi juridiniai asmenys savo iniciatyva pradėti vykdyti naujos ūkinės veiklos negali. Jie gali pradėti vykdyti naują ūkinę veiklą tik tuo atveju, kai šią veiklą vykdyti jiems šio ir tokių juridinių asmenų veiklą reglamentuojančių įstatymų nustatyta tvarka patiki savivaldybė ir tik gavę Konkurencijos tarybos sutikimą pagal šio straipsnio 2 dalį. Atsižvelgiant į tai, kad automobilių plovimo paslaugos laikytinos ūkine veikla, garantiją automobilių plovyklai suteikti ir paskolą imti tik nustatyta tvarka pavedus savivaldybei, ir tik gavus LR konkurencijos tarybos sutikimą pagal Vietos savivaldos įstatymo 9¹ straipsnio 2 dalį. Tačiau Konkurencijos taryba 2018 m. vasario 22 d. sprendimu nesuteikė Kelmės rajono savivaldybei leidimo vykdyti automobilių plovyklos veiklos.

¹³ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, 1994-07-07 Nr. I-533 (su vėlesniais pakeitimais).

¹⁴ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 1990-07-30 Nr. I-430 (su vėlesniais pakeitimais).

¹⁵ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-03-26 nutarimas Nr. 345 „Dėl savivaldybių skolinimosi taisyklių patvirtinimo“ (2012-03-21 nutarimo Nr. 304 redakcija).

6. REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMAS

Tarnybos veiklos veiksmingumas matuojamas atlikto darbo apimtimi ir rezultatų teigiamu poveikiu.

Reikšmingiausiai audito veiksmingumas pasireiškia tuo, kad apie audito metu nustatytus teisės aktų pažeidimus, klaidas, netikslumus ir kitus trūkumus informuotas audituojamas subjektas juos ištaiso ir finansinėse ataskaitose išvengiama esminių iškraipymų.

Svarbu akcentuoti, kad audito metu nustatytų ir nurodytų trūkumų ištaisyimas sudaro sąlygas išvengti jų tolesnio pasikartojimo, skatina audituojamo subjekto darbuotojų teigiamą požiūrį į audito darbą ir kontrolės priemonių, stiprinančių audituojamo subjekto finansų valdymą, tikslingą turto naudojimą, teisingų ir vartotojo poreikius atitinkančių finansinių ataskaitų parengimą, diegimą.

Iš viso dėl įstaigų finansinių ataskaitų duomenų tikslinimo ir Savivaldybės lėšų ir turto naudojimo teisėtumo pateiktos audituotų subjektų audito ataskaitose biudžetinėms įstaigoms pateiktos 62 rekomendacijos. Atlikdami 2017 ir vėlesnių metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio auditą, numatysime riziką ir procedūras dėl šių rekomendacijų vykdymo įvertinimo. Iš 62-ių iki 2018-03-01 įsipareigotų įgyvendinti rekomendacijų, įgyvendintos 54, arba 87,1 proc. dviejų rekomendacijų įgyvendinimo terminai dar nepasibaigę.

Įgyvendintos šios reikšmingos rekomendacijos:

Siekiant, kad Kelmės rajono savivaldybės NVŠ teikėjai ir jų programos atitiktų nurodytus reikalavimus Kelmės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2017 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. A-929 patvirtintas Neformaliojo vaikų švietimo, vertinimo komisijos darbo reglamentas; Kelmės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2017 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. A-930 patvirtinto Neformaliojo vaikų švietimo programų įgyvendinimo kokybės stebėsenos tvarkos aprašą; Kelmės rajono savivaldybės tarybos 2017 m. balandžio 27 d. sprendimu Nr. T-140 patvirtintas Kelmės rajono savivaldybės neformaliojo vaikų švietimo mokyklų veiklos išorinio vertinimo tvarkos aprašas; imtasi priemonių dėl panaudos pagrindais perduoto turto valdymas ir naudojimas; visose švietimo įstaigose buvo peržiūrėtas pareigybių poreikis, įvertintos laisvos pareigybės, vykdomos funkcijos ir iki 2017 m. spalio 26 d. rajono tarybos posėdžiuose buvo priimti sprendimai iš naujo nustatant didžiausią leistina pareigybių (etata) skaičių rajono švietimo įstaigose. Nenaudojami (laisvi) etatai ir ekonomiškai neefektyviai naudojami etatai buvo panaikinti arba sumažinti. Vykdam kontrolės ir audito tarnybos rekomendacijas Kelmės rajono ugdymo įstaigose buvo sumažinta 16,79 etato.

Savivaldybės taryba 2017 m. lapkričio 28 d. sprendimu Nr. T-385 „Dėl Kelmės rajono savivaldybės asmens sveikatos priežiūros įstaigų aptarnaujamų pacientų srautų organizavimo tvarkos ir teritorijos patvirtinimo“ patvirtino Kelmės rajono savivaldybės asmens sveikatos priežiūros įstaigų aptarnaujamų pacientų srautų organizavimo tvarką ir teritoriją; Savivaldybės taryba 2017 m. rugsėjo 28 d. sprendimu Nr. T-284 „Dėl Kelmės rajono savivaldybės asmens sveikatos priežiūros paslaugų restruktūrizacijos plano ir įgyvendinimo programos patvirtinimo“ patvirtino Kelmės rajono savivaldybės asmens sveikatos priežiūros paslaugų restruktūrizacijos planą ir įgyvendinimo programą; Kelmės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu 2017 m. gruodžio 20 d. Nr. A-1510 „Dėl atstovavimo Kelmės rajono savivaldybei viešosiose įstaigose taisyklių patvirtinimo“ patikslintos savivaldybės atstovavimo viešosiose įstaigose taisyklės; Savivaldybės taryba 2017 m. gruodžio 21 d. sprendimu Nr. T-414 „Dėl Kelmės rajono savivaldybės viešųjų asmens sveikatos priežiūros įstaigų teikiamų mokamų paslaugų, kurių kainų apskaičiavimo nereglementuoja kiti teisės aktai, kainų apskaičiavimo metodikos patvirtinimo“, patvirtinimo mokamų kainų apskaičiavimo metodiką; Pacientų teisių įgyvendinimui Direktorius 2017 m. liepos 3 d. įsakymu Nr. A-733 patvirtintas Kelmės rajono savivaldybės pacientų teisių įgyvendinimo priežiūros ir skundų nagrinėjimo tvarkos aprašas; Direktorius 2017 m. liepos 3 d. įsakymu Nr. A-734 patvirtintas Kelmės rajono savivaldybės asmens sveikatos priežiūros įstaigų

vidaus medicininio audito tvarkos aprašas; užtikrinant sveikatos programų bei kitų sveikatos priežiūros funkcijų vykdymą parengta ir Direktorius 2017 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. A-786 patvirtinta Kelmės rajono savivaldybės tuberkuliozės prevencijos ir kontrolės 2017-2020 metų programa. Taip pat savivaldybės tarybos 2017 m. rugpjūčio 24 d. sprendimu Nr. T-245 įsteigtas savivaldybės DOTS (tiesiogiai stebimo trumpo gydymo kurso paslaugų) kabinetas bei įtvirtintas laikinųjų DOTS paslaugų teikimas; patvirtinta VŠĮ Kelmės ligoninės strategija; nustatyta tarnybinio transporto naudojimo tvarka savivaldybės uždarnosios akcinės bendrovėse; patvirtintas tvarkos aprašas ir nusistatyta informacijos susirinkimo forma pavaldžioms įstaigoms dėl informacijos apie gautas ir panaudotas ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšas pateikimo Iždui; patikslintas Kelmės rajono savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto ir savivaldybės patikėjimo teise valdomo valstybės turto ataskaitos rengimo tvarkos aprašas bei įgyvendintos kitos rekomendacijos, susijusios su įstaigos vidaus kontrole darbo užmokesčio skaičiavimo, viešųjų pirkimų, turto naudojimo ir eilė kitų rekomendacijų, tikslu gerinti vidaus kontrolę audituojamuose subjektuose.

Neįgyvendintos šios administracijai ir įstaigoms pateiktos rekomendacijos:

- ✓ Patvirtinti viešųjų įstaigų veiklos strategijas;
- ✓ Patikslinti Bendrovės įstatus, konkrečiai apibrėžiant veiklos bendrinius tikslus įmonei, kurie atspindėtų ilgalaikius savivaldybės lūkesčius, pagrindinės ir kitos veiklos objektus. Įtvirtinti nuostatas dėl Bendrovės ir vadovo veiklos priežiūros funkcijų, dėl stebėtojų tarybos sudarymo. Įtvirtinti nuostatas dėl bendrovės valdymo ir priežiūros organų bei savivaldybės administracijos direktoriaus atsiskaitomumo savivaldybės tarybai (planuoja teikti balandžio mėnesio tarybai).
- ✓ Atsižvelgiant į savivaldybės tarybos patvirtintus bendrinius tikslus bendrovei, parengti ir patvirtinti Bendrovės veiklos metinius planus, numatant metinius veiklos tikslus, uždavinius ir priemones ūkinės komercinės veiklos rezultatyvumui pasiekti, numatyti Bendrovės veiklos vertinimo kriterijus.
- ✓ Kreiptis į tarybą dėl įkainio, administruojant daugiabučių namų paskolas, patvirtinimo. (Terminas pratęstas Kontrolės komitete).
- ✓ Siekiant užtikrinti sunaudojamų prekių ir medžiagų sunaudojimo atsekamumą, prekes ir medžiagas nurašyti pagal sąskaitas – faktūras; (Terminas pratęstas Kontrolės komitete).
- ✓ Spręstas, bet neišspręstas klausimas dėl neteisėtai ir neteisingai priskaičiuoto darbo užmokesčio ir sodros įmokų grąžinimo VŠĮ Kelmės ligoninėje. (Terminas pratęstas Kontrolės komitete).

Be to, dar 2 reikšmingos rekomendacijos iš ankstesnių metų yra neįgyvendintos, t.y.:

- ✓ Imtis priemonių ir į apskaitą įtraukti visus savivaldybei nuosavybės teise priklausančius vietinės reikšmės kelius. Rekomenduotina duomenis Ilgalaikio turto apskaitos kortelėse susieti su techninės inventorizacijos metu priskirtais kelių ir gatvių numeriais, ilgalaikio turto apskaitos kortelėse įrašyti pagrindinius duomenis apie kelio dangą, ilgį, plotį, kategoriją.

Atkreipiame dėmesį, kad lieka neįgyvendinta Valstybės kontrolės rekomendacija dėl sutarčių su „Litesko“ sąlygų keitimo. Kad šilumos ūkio turtas visais atvejais būtų perimtas teisinga verte ir laikantis įstatymo, Kelmės rajono savivaldybė turi inicijuoti sudarytų sutarčių su Litesko pakeitimus: numatyti, kad pasibaigus turto valdymo perdavimo laikotarpiui, perimamo turto vertė būtų ne mažesnė nei sudarant sutartį, ir įtvirtinti aiškias turto įvertinimo taisykles ir atitinkamas sąlygas tuo atveju, jei šio reikalavimo nėra laikomasi.

Nesueję įgyvendinimo terminai (nustatyti auditų įstaigose metu):

- ✓ Patvirtinti taryboje Bendrovės teikiamų ***paslaugų įkainių ir tarifų nustatymo metodiką***, kartu nustatant, koks savivaldybės subjektas turi kontroliuoti savivaldybės įmonių teikiamų atlygintinių paslaugų įkainių ir kainų taikymą.
- ✓ Imtis priemonių inventorizuoti savivaldybės teritorijoje esančius želdinius ir želdynus, kaip to reikalauja Želdinių ir želdynų apskaitos taisyklės. Rekomendacijos terminas pratęstas iki 2018-10-01.

Siekdami, kad Kelmės rajono savivaldybės lėšos ir turtas būtų valdomi, naudojami ir disponuojama jais teisėtai, įstatymų nustatytiems tikslams, Savivaldybės administracijai pateikėme 7 rekomendacijas, iš kurių savivaldybės administracija atsisakė įgyvendinti:

- ✓ *Imtis priemonių dėl aplinkos apsaugos programos lėšomis finansuojamų priemonių atrankos: patvirtinti procedūros, nustatant, kas ir kaip atrenka finansavimui priemones; **Atsisakė įgyvendinti.***
- ✓ *Užtikrinti LR vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo 4 straipsnio nuostatų laikymąsi, kad vieną kartą per trejus metus būtų vertinama, kaip vidaus kontrolė veikia viešajame juridiniame asmenyje. **Atsisakė įgyvendinti***

7. AUDITO KOKYBĖS UŽTIKRINIMAS

Profesinės etikos reikalavimai

Savivaldybių kontrolierių asociacija Visuotinio susirinkimo 2017 m. gruodžio 7 d. sprendimu Nr. 2 patvirtino *Savivaldybių kontrolierių profesinės etikos kodeksą, pagal kurį Savivaldybės kontrolierius ir tarnybos darbuotojai* privalo nepasiduoti subjekto darbuotojų, kuriame atliekamas auditas, ir kitų suinteresuotų asmenų spaudimui ir įtakai; būti politiškai neutralus.

Tarnybos valstybės tarnautojų elgesio taisyklėse nustatyti profesiniai reikalavimai ir procedūros, užtikrinančios Vietos savivaldos įstatyme savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos veiklai nustatytų principų – nepriklausomumo, teisėtumo, viešumo, objektyvumo ir profesionalumo, laikymąsi. Siekiant sumažinti ar pašalinti grėsmes auditoriaus nepriklausomumui, nustatytos įvairios prevencinės priemonės: Tarnybos valstybės tarnautojai neaudituoja įstaigų, kuriose gali kilti viešųjų ir privačių interesų konfliktai, deklaruoja viešuosius ir privačius interesus, savarankiškai pasirenka audito metodus, tiriamas sritis, prieš pradedant auditą pildo Nešališkumo deklaracijas. Šios priemonės leidžia užtikrinti, kad auditai būtų atliekami objektyviai ir nešališkai, kad Tarnybos valstybės tarnautojai nedalyvautų su einamomis pareigomis nesuderinamoje veikloje.

Tarnybos veikla yra viešinama. Savivaldybės interneto puslapyje skelbiama informacija apie Tarnybos veiklą: Savivaldybės kontrolieriaus ir jo pavaduotojo veiklos užduotys, darbuotojų funkcijos, darbo užmokestis, metų veiklos planai ir ataskaitos, finansinės ataskaitos, atliktų auditų ataskaitos ir išvados, Savivaldybės tarybai teikiamos išvados. Veiklos ataskaitos santrauka skelbiama vietinėje spaudoje.

Darbuotojų kompetencija, mokymas

2017 metais Tarnyboje dirbo 2 darbuotojai – valstybės tarnautojai, 1 darbuotoja nuo 2017 m. balandžio mėnesio yra vaiko auginimo atostogose. Visų darbuotojų išsilavinimas aukštasis universitetinis. Kiekvienais metais atliekamas visų valstybės tarnautojų metinis veiklos vertinimas. Reikalavimai profesinei kompetencijai nustatyti Vietos savivaldos įstatyme ir valstybės tarnautojų pareigybių aprašymuose. Audito užduotis atlieka valstybės tarnautojai, turintys tam reikiamos kompetencijos ir gebėjimų.

Tarptautiniuose audito standartuose ir Valstybinio audito reikalavimuose, kuriais vadovaujasi Tarnyba, nustatyta auditą atliekančių darbuotojų pareiga – nuolat atnaujinti žinias ir tobulinti įgūdžius, reikalingus auditui atlikti. Vienas svarbiausių veiksmų, leidžiantis užtikrinti tinkamą ir efektyvų audito atlikimą, yra valstybės tarnautojo profesinė kompetencija. Reikalavimai Tarnybos darbuotojams yra nuolat didinami profesionalumo, atsakomybės, veiklos viešumo ir kitais aspektais. Norint išlaikyti tinkamą specialistų kompetenciją, būtina užtikrinti savalaikį ir efektyvų mokymą. 2017 metais Tarnybos darbuotojai dalyvavo vidutiniškai 62,5 valandų mokymuose viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartų taikymo, finansinio (teisėtumo) ir veiklos auditų metodikos ir kitais aktualiais funkcijoms vykdyti klausimais.

LR valstybės tarnybos įstatymo 46 straipsnis numato, kad valstybės tarnautojų mokymui skirtos lėšos turi sudaryti ne mažiau kaip 1 procentą ir ne daugiau kaip 5 procentus valstybės

tarnautojų darbo užmokesčiui nustatytą asignavimą. Savivaldybės biudžeto lėšų kvalifikacijai kelti buvo panaudota 1,0 tūkst. Eur., t.y., 2,1 proc. Dalis mokymų buvo apmokėta iš Savivaldybių kontrolierių asociacijos lėšų.

Eil. Nr.	Seminaro tema	Išklausyta valandų			Finansavimo šaltinis
		D. Bružienė	B. Bara kaus kienė	N. Dirmeikienė	
1	Konferencija SIGNALS 2017	8	-	-	Aukščiausioji audito institucija kartu su INTOSAI, British Council Lithuania
2	„Lietuvos savivaldybių finansinių padalinių darbo aktualijos“	12	-	-	SKAT lėšos
3	„Viešojo ir privataus subjektų partnerystės įvadas“ ir „Naujasis koncesijų suteikimo reglamentavimas“	8	-	-	SKAT lėšos
4	„Naujasis Darbo kodeksas 2017“	6	-	-	SKAT lėšos
5	„Kokybiško audito planavimas ir atlikimas“	8	-	-	SKAT lėšos
6	„Viešųjų pirkimų vykdymo pokyčiai 2017 m.“	7	-	-	SKAT lėšos
7	„Darbo apmokėjimo pakeitimai valstybės ir savivaldybių įstaigose nuo 2017 m. vasario 1 d.“	8	8	-	SKAT lėšos
8	„Investicijų projektų socialinė ekonominė nauda bei rizikų pasiskirstymas tarp partnerių bei rizikų įtaka sėkmingam partnerystės projektų įgyvendinimui“.	6	6	-	SKAT lėšos
9	„Geroji praktika- SKAT žingsniai audito efektyvumo link“.	6	6	-	SKAT lėšos
10	„Veiklos auditas. Ar sudarytos sąlygos viešojo sektoriaus vidaus kontrolės sistemai efektyviai veikti?“.	6	6	-	SKAT lėšos
11	„Naujas mažos vertės pirkimų reglamentavimas“.	6	6	-	SKAT lėšos
12	„Veiklos audito ataskaita kitaip...“.	4	4	-	SKAT lėšos
13	„Audito kokybės užtikrinimas savivaldoje“.	6	6	-	SKAT lėšos
	Viso: 125 (62,5)	83	42		

Kelmės rajono savivaldybės kontrolierė Daiva Bružienė kartu su savivaldybių kontrolierių asociacijos delegacija 2017 m. lapkričio 8 d. dalyvavo Aukščiausiosios audito institucijos kartu su INTOSAI, British Council Lithuania surengtoje Konferencijoje SIGNALS 2017.

Šios konferencijos moto: *"Laikantysis savo rankose beždžionės leteną pajunta galią veikti, tačiau nepastebi išaugusio godumo. Todėl turintieji žmonių patikėtą galią priimti sprendimus privalo nuolat galvoti apie tikruosius padarinius – tik taip galima nugalėti į duris besibeldžiantį chaosą¹⁶".*

Audito kokybės kontrolės sistema ir stebėseną

¹⁶ Valstybės kontrolieriaus Arūno Dulkio kalba konferencijoje „Signal“.

Tarnybos audito kokybės politiką, audito procedūras, peržiūros ir audito kokybės kontrolės bendruosius reikalavimus nustato Kelmės rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos atliekamų auditų kokybės užtikrinimo aprašas¹⁷, parengtas vadovaujantis Valstybinio audito reikalavimais ir TAS. Taisyklės parengtos atsižvelgiant į tai, kad siekiant užtikrinti audito darbo kokybę, auditoriaus darbas visuose audito etapuose turi būti prižiūrimas ir peržiūrimas.

2017 metais Tarnyboje vykdyta nuolatinė audito kokybės užtikrinimo procedūrų pakankamumo ir veiksmingumo stebėseną. Atliktos audito procedūros prižiūrėtos ir peržiūrėtos, siekiant nustatyti, ar auditas atliekamas pagal audito planą ir programas, atliktas darbas ir gauti rezultatai tinkamai pateikti darbo dokumentuose, išspręsti ir audito išvadoje bei rekomendacijose pateikti visi svarbūs audito klausimai, pasiekti audito procedūrų tikslai, padarytos išvados ir rekomendacijos atitinka darbo rezultatus ir pagrindžia nuomonę.

8. PRIORITETAI

Kiekvienais metais Kontrolės ir audito tarnybos veikloje išskiriami prioritetai, kurių pagrindu formuojami veiksmų ir darbo planai. Nuolat stebime vidaus kontrolę audituojamuose subjektuose, vertiname rizikas, kaupiame ir analizuojame valdžios ir visuomenės pastebėjimus, sisteminame, apibendriname sukauptus auditų rezultatus ir matome, kur link reikalinga nukreipti Kontrolės ir audito tarnybos žvilgsnį.

2017 metais ypatingą dėmesį skyrėme nagrinėjant, kaip savivaldybėje vykdoma ir užtikrinama savivaldybės kontroliuojamų subjektų (viešųjų sveikatos priežiūros įstaigų, uždarytų akcinių bendrovių) priežiūra ir kontrolė, atstovavimas jose, bei ar savivaldybėje tinkamai vykdomi įvairiais įstatymais suteikti įgaliojimai.

Šiais metais, pradėdami naują finansinių (teisėtumo) ir veiklos auditų ciklą, tęsiame analizę, ar savivaldybėje tinkamai vykdomos funkcijos. Be to, išplėtėme audito tikslus ir didelį dėmesį skiriame strateginiam planavimui bei į rezultatus orientuoto biudžeto vykdymui, Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo nuostatų laikymosi savivaldybės kontroliuojamuose subjektuose.

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

Teikdama 2017 metų veiklos ataskaitą, noriu padėkoti Įstaigos darbuotojoms, Savivaldybės merui, kontrolės komiteto nariams už bendradarbiavimą ir supratimą, mums atliekant įstatyme nustatytas funkcijas.

¹⁷ Patvirtinta Savivaldybės kontrolieriaus 2016-08-31 įsakymu Nr. V-8, tikslintas 2017 m.